

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2023.

SADRŽAJ

	Strana
Odgovornost za finansijsko izvještavanje	1
Izvještaj nezavisnog revizora	2 - 4
Izvještaj o finansijskom položaju	5
Izvještaj o dobiti ili gubitku	6
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	7
Izvještaj o promjenama u kapitalu	8 - 9
Izvještaj o novčanim tokovima	10 - 11
Napomene uz finansijske izvještaje	12 - 84
1 Osnovne informacije	
2 Osnova za pripremu	
3 Značajne informacije o računovodstvenim politikama	
4 Aranžman valutnog odbora	
5 Klasifikacija i mjerenje fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza	
6 Upravljanje finansijskim rizicima	
7 Gotovina u stranim valutama	
8 Depoziti kod inostranih banaka	
9 Specijalna prava vučenja u MMF-u	
10 Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
11 Monetarno zlato	
12 Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	
13 Ostala imovina	
14 Nekretnine i oprema	
15 Nematerijalna imovina	
16 Ostala ulaganja	
17 Novčanice i kovanice u opticaju	
18 Depoziti banaka	
19 Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	
20 Rezervisanja	
21 Ostale obaveze	
22 Neto kamatni prihodi	
23 Neto prihodi od naknada i provizija	
24 Neto realizovani (gubici) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
25 Neto realizovani dobiti od prodaje monetarnog zlata	
26 Neto (gubici) od kursnih razlika	
27 Neto povećanja / umanjenja vrijednosti na finansijsku imovinu	
28 Ostali prihodi	
29 Troškovi osoblja	
30 Administrativni i ostali operativni troškovi	
31 Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	
32 Raspodjela godišnje neto dobiti	
33 Kapital	
34 Novac i novčani ekvivalenti	
35 Transakcije sa povezanim licima	
36 Vanbilansni depoziti	
37 Članstvo BiH u MMF-u	
38 Domaći platni sistem i sistem za poravnanja	
39 Događaji poslije datuma izvještavanja	

ODGOVORNOST ZA FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE

Uprava Centralne banke Bosne i Hercegovine je odgovorna za finansijske izvještaje, koji su pripremljeni u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

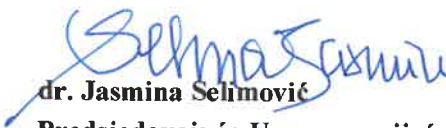
Uprava je odgovorna za dosljednu primjenu odabranih računovodstvenih politika, donošenje razumnih i uvjerljivih prosuđivanja i procjena i za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni i za sprovođenje takvih internih kontrola koje omogućavaju očuvanje imovine Centralne banke Bosne i Hercegovine, te sprečavanje i otkrivanje prevara i drugih nepravilnosti.

Upravno vijeće je odgovorno za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su usklađene sa primjenjivim Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Upravno vijeće razmatra finansijske izvještaje i nadgleda proces finansijskog izvještavanja Centralne banke Bosne i Hercegovine.

U funkciji nadgledanja procesa finansijskog izvještavanja, Upravnom vijeću pomaže Revizorski komitet koji se sastoji od tri nezavisna člana. Revizorski komitet pregleda godišnje finansijske izvještaje, nakon čega se isti razmatraju i odobravaju od strane Upravnog vijeća i podnose Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i Predsjedništvu Bosne i Hercegovine.

Ovi finansijski izvještaji za 2023. godinu su revidirani od strane nezavisnih revizora Centralne banke Bosne i Hercegovine ERNST & YOUNG d.o.o. Sarajevo i ERNST & YOUNG d.o.o. Ljubljana i njihov izvještaj je dat na stranama od 2 do 4. Nezavisni revizori imaju pun i neograničen pristup svim podacima i informacijama potrebnim za sprovođenje i razmatranje revizorskih procedura.

Priloženi finansijski izvještaji na stranama od 5 do 84 su odobreni od strane Upravnog vijeća 28. marta 2024. godine.

dr. Jasmina Selimović
Predsjedavajuća Upravnog vijeća
Guvernerka

Meliha Smajlagić
Rukovoditeljica Odjeljenja za računovodstvo i finansije

Izveštaj nezavisnog revizora

Upravnom vijeću Centralne banke Bosne i Hercegovine

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Centralne banke Bosne i Hercegovine (Centralna banka), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2023., izvještaj o dobiti ili gubitku, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i značajne informacije o računovodstvenim politikama.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer predstavljaju finansijski položaj Centralne banke na dan 31. decembar 2023. i njenu finansijsku uspješnost, te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju u odjeljku o odgovornostima revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Centralne banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Bosni i Hercegovini i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti Uprave, Upravnog vijeća i Revizorskog komiteta za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI i za one kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Centralne banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Centralnu banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Upravno vijeće je odgovorno za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Centralna banka. U funkciji nadgledanja procesa finansijskog izvještavanja, Upravnom vijeću pomaže Revizorski komitet.

Izveštaj nezavisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorski izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenja, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Centralne banke.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Centralne banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Centralna banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Izveštaj nezavisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (*nastavak*)

Mi komuniciramo s Upravnim vijećem i Revizorskim komitetom u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu Upravnom vijeću i Revizorskom komitetu da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Danijela Mirković, prokurista

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC - Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Sarajevo, 28. mart 2024. godine

Tarik Alijagić, licencirani revizor

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC - Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Sarajevo, 28. mart 2024. godine

Janez Uranič, partner

Ernst & Young d.o.o. Ljubljana
Dunajska cesta 111
1000 Ljubljana
Republika Slovenija

Ljubljana, 28. mart 2024. godine

ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 3

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU

U hiljadama KM	Napomena	31. decembar 2023.	Na dan 31. decembar 2022.
IMOVINA			
Gotovina u stranim valutama	7	455.191	572.020
Depoziti kod inostranih banaka	8	8.326.590	8.273.200
Specijalna prava vučenja u MMF-u	9, 37	2.073	149
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	10	6.150.130	5.887.589
Monetarno zlato	11	175.459	160.040
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	12	1.180.421	1.172.862
Ostala imovina	13	17.384	19.280
Nekretnine i oprema	14	47.310	48.535
Nematerijalna imovina	15	864	844
Ostala ulaganja	16	27.813	27.813
UKUPNO IMOVINA		16.383.235	16.162.332
OBAVEZE I KAPITAL			
OBAVEZE			
Novčanice i kovanice u opticaju	17	7.565.108	7.436.097
Depoziti banaka	18	7.083.235	7.217.387
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	19	752.898	958.245
Rezervisanja	20	2.025	897
Ostale obaveze	21	68.669	4.301
Ukupno obaveze		15.471.935	15.616.927
KAPITAL			
Početni kapital		25.000	25.000
Rezerve		886.300	520.405
Ukupno kapital	33	911.300	545.405
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		16.383.235	16.162.332

Napomene na stranama od 12 do 84 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O DOBITI ILI GUBITKU

U hiljadama KM	Napomena	Za godinu koja je završila 31. decembra	
		2023.	2022.
Kamatni prihodi		330.687	78.832
Kamatni rashodi		(14.269)	(39.026)
NETO KAMATNI PRIHODI	22	316.418	39.806
Prihodi od naknada i provizija		21.945	22.704
Rashodi od naknada i provizija		(534)	(791)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	23	21.411	21.913
Neto realizovani (gubici) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	24	(22.487)	(63.470)
Neto realizovani dobiti od prodaje monetarnog zlata	25	-	60.014
Neto (gubici) od kursnih razlika	26	(202)	(42)
Neto povećanja / umanjenja vrijednosti na finansijsku imovinu	27	100	(924)
Ostali prihodi	28	793	850
OPERATIVNI PRIHODI		316.033	58.147
Troškovi osoblja	29	(23.074)	(18.622)
Administrativni i ostali operativni troškovi	30	(7.500)	(6.991)
Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	31	(4.404)	(3.732)
Troškovi amortizacije	14,15	(2.794)	(2.903)
OPERATIVNI TROŠKOVI		(37.772)	(32.248)
NETO DOBIT ZA GODINU	32	278.261	25.899

Napomene na stranama od 12 do 84 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI

U hiljadama KM	Napomena	Za godinu koja je završila 31. decembra	
		2023.	2022.
NETO DOBIT ZA GODINU		278.261	25.899
Ostala sveobuhvatna dobit / (gubitak)			
<i>Stavke koje su ili koje se mogu naknadno prenijeti u dobit ili gubitak:</i>			
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit			
Neto promjena u fer vrijednosti tokom godine	10	113.948	(365.150)
Neto promjena u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke priznata u dobit ili gubitak tokom godine	6.1.1., 27	99	(239)
Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata	24	22.487	63.470
		136.534	(301.919)
Monetarno zlato			
Neto promjena u fer vrijednosti tokom godine	11	15.419	19.996
Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje monetarnog zlata	25	-	(60.014)
		15.419	(40.018)
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit / (gubitak)		151.953	(341.937)
UKUPNO SVEOBUHVAATNA DOBIT / (GUBITAK) ZA GODINU		430.214	(316.038)

Napomene na stranama od 12 do 84 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU

U hiljadama KM	Početni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ostale rezerve	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ukupno rezerve	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januar 2023. godine	25.000	(143.005)	58.111	31.300	573.999	520.405	545.405
Ukupno sveobuhvatna dobit za godinu	-	136.534	15.419	-	278.261	430.214	430.214
Neto dobit za godinu (napomena 32)	-	-	-	-	278.261	278.261	278.261
Ostala sveobuhvatna dobit	-	136.534	15.419	-	-	151.953	151.953
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	<i>113.948</i>	-	-	-	<i>113.948</i>	<i>113.948</i>
<i>Neto povećanja u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznata u dobit ili gubitak</i>	-	<i>99</i>	-	-	-	<i>99</i>	<i>99</i>
<i>Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata</i>	-	<i>22.487</i>	-	-	-	<i>22.487</i>	<i>22.487</i>
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	<i>15.419</i>	-	-	<i>15.419</i>	<i>15.419</i>
Raspodjela dobiti u budžet Bosne i Hercegovine (napomena 32)	-	-	-	-	(64.319)	(64.319)	(64.319)
Stanje na dan 31. decembar 2023. godine	25.000	(6.471)	73.530	31.300	787.941	886.300	911.300

Napomene na stranama od 12 do 84 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU (NASTAVAK)

U hiljadama KM	Početni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ostale rezerve	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ukupno rezerve	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januar 2022. godine	25.000	158.914	98.129	31.300	548.100	836.443	861.443
Ukupno sveobuhvatni (gubitak) za godinu	-	(301.919)	(40.018)	-	25.899	(316.038)	(316.038)
Neto dobit za godinu (napomena 32)	-	-	-	-	25.899	25.899	25.899
Ostali sveobuhvatni (gubitak)	-	(301.919)	(40.018)	-	-	(341.937)	(341.937)
<i>Neto (smanjenje) u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	<i>(365.150)</i>	-	-	-	<i>(365.150)</i>	<i>(365.150)</i>
<i>Neto (otpuštanja) u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznata u dobit ili gubitak</i>	-	<i>(239)</i>	-	-	-	<i>(239)</i>	<i>(239)</i>
<i>Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata</i>	-	<i>63.470</i>	-	-	-	<i>63.470</i>	<i>63.470</i>
<i>Neto povećanje u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	<i>19.996</i>	-	-	<i>19.996</i>	<i>19.996</i>
<i>Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje monetarnog zlata</i>	-	-	<i>(60.014)</i>	-	-	<i>(60.014)</i>	<i>(60.014)</i>
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	25.000	(143.005)	58.111	31.300	573.999	520.405	545.405

Napomene na stranama od 12 do 84 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

	Napomena	Za godinu koja je završila 31. decembra	
		2023.	2022.
U hiljadama KM			
NOVČANI TOKOVI OD OPERATIVNIH AKTIVNOSTI			
Neto dobit za godinu		278.261	25.899
Prilagođeno za:			
Kamatne prihode	22	(330.687)	(78.832)
Kamatne rashode	22	14.269	39.026
Neto (povećanja) / umanjenja vrijednosti na finansijsku imovinu	27	(100)	924
Neto realizovane gubitke od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	24	22.487	63.470
Neto realizovane (dobitke) od prodaje monetarnog zlata	25	-	(60.014)
Neto gubitke od kursnih razlika	26	202	42
Prihode od donacija		(3)	(3)
Neto povećanja / (otpuštanja) u rezervisanjima	20, 29	1.255	(327)
Neto (dobitke) / gubitke od otuđenja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine		(2)	3
Prihod od dividendi priznat u dobit ili gubitak	28	(721)	(721)
Amortizaciju	14, 15	2.794	2.903
Neto novčani tokovi od operativnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i obavezama		(12.245)	(7.630)
Promjene na poslovnoj imovini i obavezama			
(Povećanje) oročenih depozita kod inostranih banaka		(748.816)	(566.900)
(Povećanje) / smanjenje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(148.593)	5.376.853
(Povećanje) dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku		(7.553)	(1.173.087)
Smanjenje monetarnog zlata		-	161.943
Smanjenje / (povećanje) ostale imovine		1.107	(1.601)
Povećanje novčanica i kovanica u opticaju	17	129.011	512.279
(Smanjenje) depozita banaka		(135.333)	(1.336)
(Smanjenje) depozita Vlade i ostalih javnih institucija		(205.347)	(471.351)
Povećanje / (smanjenje) ostalih obaveza		116	(3.885)
Isplate po osnovu rezervisanja	20	(127)	(182)
Naplaćena kamata		307.731	75.142
Plaćena kamata		(13.088)	(39.026)
Neto novac od operativnih aktivnosti		(833.137)	3.861.219
NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
Prilivi od prodaje nekretnina i opreme		3	-
Kupovine nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	14, 15	(1.594)	(1.125)
Primljena dividenda		721	721
Neto novac od investicijskih aktivnosti		(870)	(404)

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA (NASTAVAK)

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra		
	Napomena	2023.	2022.
Neto efekti umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na novac i novčane ekvivalente		266	(894)
Neto efekti kursnih razlika na novac i novčane ekvivalente		(266)	(14)
Neto (smanjenje) / povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(834.007)	3.859.907
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		7.846.633	3.986.726
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	34	7.012.626	7.846.633

Napomene na stranama od 12 do 84 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka”) je vrhovna monetarna vlast Bosne i Hercegovine („BiH“). Njeno osnivanje, organizacija i operacije su definisani Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Službeni glasnik BiH, broj: 1/97, 29/02, 08/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 i 32/07 („Zakon o Centralnoj banci“), koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, saglasno Opštem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini („Ustav BiH“).

Centralna banka je osnovana 20. juna 1997. godine i počela je sa radom 11. augusta 1997. godine.

Centralna banka posluje preko Centralnog ureda, tri glavne jedinice u Sarajevu, Mostaru i Banjoj Luci i dvije filijale u Brčkom i na Palama. Filijala Pale je pod nadležnošću glavne jedinice u Banjoj Luci.

Sjedište Centralnog ureda Centralne banke je u Sarajevu, adresa Maršala Tita broj 25.

Osnovni cilj Centralne banke je da postigne i održi stabilnost domaće valute (konvertibilne marke) tako što izdaje konvertibilnu marku (KM) u skladu sa pravilom valutnog odbora. Pravilo valutnog odbora, definisano Zakonom o Centralnoj banci, podrazumijeva da se KM izdaje samo uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim rezervama. Pored toga, Centralna banka ima obavezu da, na zahtjev, bez ograničenja kupuje i prodaje KM za euro (EUR) po službenom deviznom kursu u iznosu 1,95583 KM = 1 EUR, koji je određen Zakonom o Centralnoj banci.

Garantovana konvertibilnost KM i potpuno pokriće monetarne pasive konvertibilnim deviznim rezervama po aranžmanu valutnog odbora su primarni ciljevi Centralne banke. Sve aktivnosti i operacije Centralne banke se poduzimaju kako bi se ostvarili zakonski postavljeni ciljevi i zadaci odnosno očuvala monetarna stabilnost u skladu sa pravilom valutnog odbora i nisu ni u jednom momentu usmjereni ka maksimizaciji profita.

Osnovni zadaci Centralne banke, definisani Zakonom o Centralnoj banci, uključuju:

- definisanje, usvajanje i kontrolisanje monetarne politike BiH putem izdavanja domaće valute (konvertibilne marke) po propisanom deviznom kursu uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim rezervama;
- držanje i upravljanje zvaničnim deviznim rezervama Centralne banke na siguran i profitabilan način;
- uspostavljanje i održavanje odgovarajućih platnih i obračunskih sistema;
- izdavanje propisa i smjernica za ostvarivanje djelatnosti Centralne banke, u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci;
- koordinaciju djelatnosti agencija za bankarstvo nadležnih za izdavanje bankarskih licenci i superviziju banaka;
- primanje depozita od institucija i javnih agencija BiH, entitetskih institucija i agencija i depozita od rezidentnih banaka u cilju ispunjavanja zahtjeva za obaveznom rezervom;
- stavljanje u opticaj i povlačenje iz optičaja domaće valute, uključujući novčanice i kovanice zakonskog sredstva plaćanja, pridržavajući se strogo pravila valutnog odbora;
- učestvovanje u radu međunarodnih organizacija koje rade na jačanju finansijske i ekonomske stabilnosti zemlje;
- zastupanje BiH u međunarodnim organizacijama po pitanjima monetarne politike.

U okviru svojih ovlaštenja, utvrđenih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je potpuno nezavisna od entiteta, javnih agencija i bilo kojih drugih organa u izvršavanju svojih ciljeva i zadataka.

1. OSNOVNE INFORMACIJE (NASTAVAK)

Ključno rukovodstvo Centralne banke čine dva tijela: Upravno vijeće i Uprava.

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, sva ovlaštenja koja nisu specifično data Upravnom vijeću dodjeljuju se guverneru. Guverner je predsjedavajući Upravnog vijeća i predsjedavajući Uprave.

Upravu Centralne banke pored guvernera čine tri viceguvernera, koje imenuje guverner uz odobrenje Upravnog vijeća. Uprava operativno rukovodi poslovanjem Centralne banke.

Članove ključnog rukovodstva Centralne banke čine:

Upravno vijeće

dr. Jasmina Selimović	predsjedavajuća (od 3. januara 2024. godine)
dr. Senad Softić	predsjedavajući (do 3. januara 2024. godine)
dr. Radomir Božić	član
dr. Danijela Martinović	članica
dr. Mirza Kršo	član (od 3. januara 2024. godine)
dr. Darko Tomaš	član (od 3. januara 2024. godine)
mr. Šerif Isović	član (do 3. januara 2024. godine)
dr. Dragan Kulina	član (do 3. januara 2024. godine)

Više informacija o promjenama članova Upravnog vijeća je objavljeno u [napomeni 39](#).

Uprava

dr. Jasmina Selimović	guvernerka (od 3. januara 2024. godine)
dr. Senad Softić	guverner (do 3. januara 2024. godine)
mr. Ernadina Bajrović	viceguvernerka
dr. Željko Marić	viceguverner
mr. Marko Vidaković	viceguverner (od 1. marta 2022. godine)

Revizorski komitet procjenjuje sveukupnu adekvatnost i efektivnost procesa finansijskog izvještavanja Centralne banke, vrši pregled finansijskih izvještaja prije njihovog razmatranja i odobrenja od strane Upravnog vijeća, kao i nadzor procesa vanjske revizije godišnjih finansijskih izvještaja i procesa izbora nezavisnih revizora Centralne banke. Nadzorne funkcije Revizorskog komiteta podrazumijevaju i nadzor okvira upravljanja rizicima i sistema internih kontrola, nadzor funkcije usklađenosti poslovanja i nadzor funkcije interne revizije.

Članove Revizorskog komiteta Centralne banke čine:

Revizorski komitet

dr. Elvir Čizmić	predsjedavajući (od 1. januara 2022. godine)
dr. Dijana Čavar	članica (od 1. januara 2022. godine)
dr. Vasilj Žarković	član (od 1. marta 2022. godine)

2. OSNOVA ZA PRIPREMU

2.1. Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji Centralne banke pripremljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“), objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“).

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni na osnovu pretpostavke o vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Više informacija o uslovima u okruženju u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u 2023. godini, a koji su značajno uticali na iskazana stanja imovine, obaveza, prihoda i rashoda Centralne banke je objavljeno u [napomeni 3.13.](#)

2.2. Osnova za mjerenje

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni primjenom obračunske računovodstvene osnove i koristeći historijski trošak kao osnovu mjerenja, izuzev za sljedeće značajne stavke:

Stavka	Osnova mjerenja
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	fer vrijednost
Monetarno zlato	fer vrijednost

2.3. Funkcionalna i izvještajna valuta

Finansijski izvještaji Centralne banke prikazani su u monetarnoj jedinici BiH koju predstavlja KM. Sve finansijske informacije su zaokružene na najbližu hiljadu (ukoliko nije drugačije navedeno).

2.4. Promjene u računovodstvenim politikama i objavljivanjima

2.4.1. Novi i izmijenjeni standardi

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, osim sljedećih izmijenjenih MSFI-jeva koji su usvojeni od strane Centralne banke od 1. januara 2023. godine:

- **MSFI 17: Ugovori o osiguranju**

Standard je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine. Ovo je sveobuhvatni novi računovodstveni standard za ugovore o osiguranju, pokriva priznavanje i vrednovanje, prezentaciju i objavljivanje. MSFI 17 se primjenjuje na sve vrste izdatih ugovora o osiguranju, kao i na određene garancije i finansijske instrumente sa ugovorima o diskrecionom učešću. Centralna banka ne izdaje ugovore u okviru MSFI 17, stoga njegova primjena nema uticaj na finansijski rezultat Centralne banke, finansijski položaj ili tokove gotovine.

Posljedično, ovaj standard nije imao uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja i MSFI Izvještaj iz prakse 2: Objavljivanje računovodstvenih politika (Dopune)**

Dopune su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine. Dopune daju smjernice o primjeni koncepta procjene materijalnosti na objavljivanje računovodstvenih politika. Posebno, izmjene MRS 1 zamjenjuju zahtjev za objavljivanjem „značajnih“ računovodstvenih politika sa zahtjevom za objavljivanjem „materijalnih“ računovodstvenih politika. Takođe, uputstva i ilustrativni primjeri su dodati u Izvještaj iz prakse kako bi pomogli u primjeni koncepta materijalnosti prilikom donošenja procjena o objavljivanju računovodstvenih politika.

Dopune ovog standarda nisu imale značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.4. Promjene u računovodstvenim politikama i objavljivanjima (nastavak)

2.4.1. Novi i izmijenjeni standardi (nastavak)

- **MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške: Definicija računovodstvenih procjena (Dopune)**

Dopune su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine i primjenjuju se na promjene u računovodstvenim politikama i promjene računovodstvenih procjena koje se dešavaju na ili nakon početka tog perioda. Izmjenama se uvodi nova definicija računovodstvenih procjena, definisanih kao novčani iznosi u finansijskim izvještajima koji su predmet nesigurnosti pri odmjerenju, ako nisu rezultat ispravke greške iz prethodnog perioda. Takođe, dopunama se pojašnjava šta su promjene u računovodstvenim procjenama i kako se one razlikuju od promjena računovodstvenih politika i ispravki grešaka.

Dopune ovog standarda nisu imale značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- **MRS 12 Porez na dobit: Odgođeni porezi koji nastaju u vezi sa imovinom i obavezama koje proizilaze iz jedne transakcije (Dopune)**

Dopune su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine. Dopune sužavaju obim i daju naredna pojašnjenja u vezi sa izuzetkom za početno priznavanje prema MRS 12 i preciziraju kako subjekti treba da obračunavaju odloženi porez u vezi sa imovinom i obavezama koje proističu iz jedne transakcije, kao što su najmovi i obaveze vraćanja u prvobitno stanje. Izmjene i dopune pojašnjavaju da kada su plaćanja kojima se izmiruje obaveza odbitna za poreske svrhe, stvar je prosuđivanja, uzimajući u obzir važeći poreski okvir, da li se takvi odbici mogu za poreske svrhe pripisati obavezi ili povezanoj komponenti imovine. Prema izmjenama, izuzetak od početnog priznavanja se ne primjenjuje na transakcije koje pri početnom priznavanju dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Primjenjuje se samo ako priznavanje unajmljenog sredstva i obaveze najma (ili obaveze za vraćanje imovine u prvobitno, uključujući sa tom obavezom povezano sredstvo) dovede do oporezivih i odbitnih privremenih razlika koje nisu jednake.

Dopune ovog standarda nisu imale značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- **MRS 12 Porez na dobit: Međunarodna poreska reforma – Pravila za drugi stub (Dopune)**

Dopune stupaju na snagu odmah po objavljivanju, ali određeni zahtjevi za objavljivanje stupaju na snagu kasnije. Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj („OECD“) objavila je pravila za drugi stub u decembru 2021. godine kako bi obezbijedila da veliki multinacionalni subjekti podliježu minimalnoj poreskoj stopi od 15%. Dana 23. maja 2023. godine, OMRS je izdao Međunarodnu poresku reformu – pravila za drugi stub – izmjene i dopune MRS 12. Dopune uvode obavezni privremeni izuzetak u računovodstvu odloženih poreza koji proizilaze iz jurisdikcione primjene pravila za drugi stub i zahtjeva za obavljanje za pogođene subjekte o potencijalnoj izloženosti porezu na dobit iz drugog stuba. Izmjene zahtjevaju, za periode u kojima je regulativa drugog stuba (suštinski) usvojena, ali još nije na snazi, objavljivanje poznatih ili razumno procjenljivih informacija koje pomažu korisnicima finansijskih izvještaja da razumiju izloženost subjekata koja proističe iz poreza na dobit iz drugog stuba. Da bi se uskladili sa ovim zahtjevima, od subjekata se traži da objave kvalitativne i kvantitativne informacije o svojoj izloženosti porezu na dobit iz drugog stuba na kraju izvještajnog perioda. Objavljivanje tekućih poreskih rashoda koji se odnose na porez na dobit iz drugog stuba i obavljanja u vezi sa periodima prije nego što zakon stupi na snagu su potrebni za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, ali nisu potrebni za bilo koji periodični izvještaj u godini koja se završava 31. decembra 2023. ili ranije.

Dopune ovog standarda nisu imale značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.4. Promjene u računovodstvenim politikama i objavljivanjima (nastavak)

2.4.2. Standardi koji su izdati, ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

- **MRS 1 Presentacija finansijskih izvještaja: Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obaveza (Dopune)**

Izmjene i dopune su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu, i obavezu da se primjenjuju retrospektivno u skladu sa MRS 8. Cilj izmjena je da razjasni principe u MRS 1 za klasifikaciju obaveza na kratkoročne i dugoročne. Izmjenama je pojašnjeno značenje prava na odlaganje izmirenja obaveza, uslov da ovo pravo postoji na kraju izvještajnog perioda, da namjera menadžmenta ne utiče na klasifikaciju na kratkoročne i dugoročne obaveze, da opcije druge ugovorne strane koje bi mogle da dovedu do izmirenja obaveza prenosom sopstvenih instrumenata kapitala subjekata ne utiču na klasifikaciju na kratkoročnu i dugoročnu obavezu. Takođe, izmjene i dopune preciziraju da samo kovenante sa kojima subjekt mora biti usklađen na ili prije datuma izvještavanja mogu uticati na klasifikaciju obaveze. Dodatna objavljivanja su takođe potrebna za dugoročne obaveze koje proizilaze iz kreditnih aranžmana koji su predmet usaglašenosti sa kovenantama u roku od dvanaest mjeseci nakon datuma izvještavanja. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- **MSFI 16 Najmovi: Obaveze po osnovu transakcija prodaje i povratnog najma (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene i dopune imaju za cilj da poboljšaju zahtjeve koje prodavac - najmodavac koristi u odmjerenju obaveze za najam koja proizilazi iz transakcije prodaje i povratnog najma u MSFI 16, dok se ne mijenja računovodstveni tretman najma koji nije u vezi sa transakcijama prodaje i povratnog najma. Konkretno, prodavac - najmodavac određuje „plaćanja najma” ili „revidirana plaćanja najma” na takav način da prodavac - najmodavac ne priznaje bilo kakav iznos dobitka ili gubitka koji se odnosi na pravo korištenja koje zadržava. Primjena ovih zahtjeva ne sprečava prodavca - najmodavca da prizna, u izvještaju o dobiti ili gubitku, bilo kakav dobitak ili gubitak u vezi sa djelimičnim ili potpunim raskidom najma. Prodavac - najmodavac primjenjuje izmjenu retrospektivno u skladu sa MRS 8 na transakcije prodaje i povratnog najma koje su sklopljene nakon datuma početne primjene, što je početak godišnjeg izvještajnog perioda u kojem je subjekat prvi put primjenio MSFI 16. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- **MRS 7 Izvještaj o tokovima gotovine i MSFI 7 Finansijski instrumenti: Objavljivanja – Finansijski aranžmani sa dobavljačima (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene dopunjuju zahtjeve koji su već u MSFI i zahtjevaju od subjekta da objavi odredbe i uslove finansijskih aranžmana sa dobavljačima. Pored toga, od subjekata se zahtijeva da na početku i na kraju izvještajnog perioda objave knjigovodstvene iznose finansijskih obaveza po osnovu finansijskih aranžmana sa dobavljačima i stavke u kojima su te obaveze prikazane, kao i knjigovodstvene iznose finansijskih obaveza i stavki za koje su finansijeri već izmirili odgovarajuće obaveze prema dobavljačima. Subjekti takođe treba da objave vrstu i efekat bezgotovinskih promjena u knjigovodstvenim vrijednostima finansijskih obaveza po osnovu finansijskih aranžmana sa dobavljačima koje sprečavaju da knjigovodstveni iznosi finansijskih obaveza budu uporedivi. Nadalje, izmjene zahtijevaju od subjekta da na početku i na kraju izvještajnog perioda objavi raspon datuma dospijeca za finansijske obaveze koje duguju finansijerima i za uporedive obaveze prema dobavljačima koje nisu dio tih aranžmana. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.4. Promjene u računovodstvenim politikama i objavljivanjima (nastavak)

2.4.2. Standardi koji su izdati, ali još uvijek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- **MRS 21 Efekti promjena deviznih kurseva: Nedostatak razmjernosti (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2025. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene i dopune preciziraju kako subjekt treba da procijeni da li je valuta razmjenjiva i kako treba da odredi spot kurs kada zamjena nije moguća. Smatra se da je valuta zamjenjiva u drugu valutu kada je subjekt u mogućnosti da dobije drugu valutu u administrativno razumnom vremenskom okviru, putem tržišta ili mehanizma razmjene u kojem bi transakcija razmjene stvorila izvršna prava i obaveze. Ako valuta nije zamjenjiva u drugu valutu, od subjekta se traži da procijeni spot kurs na dan vrednovanja. Cilj subjekta u procjeni spot kursa je da odrazi kurs po kojem bi se odvijala uredna transakcija razmjene na datum vrednovanja između učesnika na tržištu pod preovlađujućim ekonomskim uslovima. Izmjenama se napominje da subjekt može da koristi dostupni kurs bez prilagođavanja ili druge tehnike procjene. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- **Dopuna MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 - Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate: Prodaja imovine između investitora i zavisnog društva**

Izmjene ukazuju na poznato neslaganje zahtjeva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje imovine između ulagača i njegovih zavisnih društava i zajedničkih poduhvata. Glavna posljedica izmjena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira poslovanje (bez obzira da li je riječ o zavisnom društvu ili ne). Djelimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira imovinu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova imovina dio zavisnog društva. U decembru 2015. godine OMRS odložio je datum primjene ovog standarda na neodređeno vrijeme čekajući ishod istraživanja vezano za primjenu metoda učešća. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA

Centralna banka je dosljedno primjenjivala objavljene značajne računovodstvene politike na sve periode prikazane u ovim finansijskim izvještajima.

3.1. Finansijska imovina i finansijske obaveze

3.1.1. Klasifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza

Klasifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza se određuje prilikom početnog priznavanja.

A. Finansijska imovina

Finansijska imovina Centralne banke se može klasifikovati u jednu od tri navedene kategorije prilikom početnog priznavanja:

- Finansijska imovina koja se naknadno mjeri po amortizovanom trošku,
- Finansijska imovina koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i
- Finansijska imovina koja se naknadno mjeri po fer vrijednost kroz dobit ili gubitak.

Na datume izvještavanja Centralna banka nije imala finansijsku imovinu koja spada u kategoriju naknadnog mjerenja po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Klasifikacija finansijske imovine određena je:

- Poslovnim modelom Centralne banke za upravljanje finansijskom imovinom i
- Karakteristikama finansijske imovine sa ugovornim novčanim tokovima.

Poslovni model

Poslovni model označava način na koji Centralna banka upravlja finansijskom imovinom sa ciljem generisanja novčanih tokova. Na datume izvještavanja, Centralna banka upravlja svojom imovinom kroz sljedeće poslovne modele:

1. Model „držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova“ za finansijsku imovinu koja generiše ugovorne novčane tokove u toku svog životnog vijeka i
2. Model „držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje“ za finansijsku imovinu koja generiše ugovorne novčane tokove u toku svog životnog vijeka i novčane tokove koji nastaju u trenutku njene prodaje.

Upravljanje ugovornim novčanim tokovima po osnovu investiranja u dužničke instrumente može se vršiti kroz oba poslovna modela.

Centralna banka je dužna, isključivo ako mijenja svoj poslovni model za upravljanje finansijskom imovinom, reklasifikovati svu finansijsku imovinu na koju utiče promjena poslovnog modela.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.1. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.1.1. Klasifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Za finansijsku imovinu kojom se upravlja kroz ove modele, Centralna banka procjenjuje da li su ugovorni novčani tokovi finansijske imovine samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. Ova procjena se radi na nivou portfolija iz razloga što je taj nivo najbolji odraz načina upravljanja finansijskom imovinom. U svrhu procjene, „glavnica“ se definiše kao fer vrijednost finansijske imovine prilikom početnog priznavanja. „Kamata“ se definiše kao naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik povezan sa nepodmirenim iznosom glavnice tokom određenog perioda i ostale rizike i troškove povezane sa držanjem finansijske imovine.

Za potrebe procjene da li su ugovorni novčani tokovi „plaćanje samo glavnice i kamate“, Centralna banka uzima u obzir ugovorne novčane tokove instrumenta. Samo ona finansijska imovina koja zadovoljava zahtjeve „plaćanje samo glavnice i kamate“ može se klasifikovati u kategoriju finansijske imovine koja se mjeri po amortizovanom trošku ili finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku ako zadovoljava sljedeće uslove:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i
- ugovornim uslovima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako imovina zadovoljava sljedeće uslove:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine i
- ugovornim uslovima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

B. Finansijske obaveze

Centralna banka klasifikuje sve svoje finansijske obaveze kao naknadno mjerene po amortizovanom trošku, osim novčanica i kovanica u opticaju koje se mjere po nominalnoj vrijednosti ([napomena 3.6](#)). Finansijske obaveze se ne reklasifikuju.

3.1.2. Početno priznavanje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju u izvještaju o finansijskom položaju samo kada Centralna banka postane jedna od ugovornih strana na koju se primjenjuju ugovorni uslovi finansijskog instrumenta.

Finansijska imovina i finansijske obaveze se početno mjere po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi direktno povezani sa sticanjem ili izdavanjem finansijske imovine i finansijskih obaveza, osim za imovinu i obaveze koji se klasifikuju po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, se dodaju u ili oduzimaju od fer vrijednosti finansijske imovine ili finansijskih obaveza prilikom početnog priznavanja po potrebi. Transakcijski troškovi direktno povezani sa sticanjem finansijske imovine ili finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak se priznaju direktno u dobit ili gubitak.

Sva finansijska imovina se početno priznaje na datum podmirenja, a to je datum kada Centralna banka stekne imovinu ili se imovina isporuči Centralnoj banci.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.1. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.1.3. Naknadno mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Izabrana klasifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza određuje način njenog naknadnog mjerenja.

Amortizovani trošak finansijske imovine ili finansijske obaveze je iznos po kojem se finansijska imovina ili finansijska obaveza mjeri prilikom početnog priznavanja, umanjen za otplatu glavnice, uvećan ili umanjen za kumulativnu amortizaciju primjenom metode efektivne kamatne stope svih razlika između početnog iznosa i iznosa do dospijeca, i u slučaju finansijske imovine, usklađen za svako umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je amortizovani trošak finansijske imovine prije usklađenja za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortizovanog troška (bruto knjigovodstvene vrijednosti) finansijske imovine ili finansijske obaveze i raspoređivanja i priznavanja prihoda i rashoda od kamata u dobit ili gubitak tokom određenog perioda.

A. Finansijska imovina

Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Nakon početnog priznavanja, finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine. Efekti naknadnog mjerenja finansijske imovine po amortizovanom trošku se priznaju u dobit ili gubitak kao prihodi od kamata ili rashodi po osnovu efekata negativnih kamatnih stopa u periodu kada su nastali.

Na datume izvještavanja, u kategoriju finansijske imovine po amortizovanom trošku klasifikovani su gotovina u stranim valutama, depoziti kod inostranih banaka, specijalna prava vučenja u MMF-u, dužnički instrumenti po amortizovanom trošku i ostala finansijska imovina.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Nakon početnog priznavanja, finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i usklađuje se sa fer vrijednosti finansijske imovine na svaki datum izvještavanja. Tokom perioda držanja, efekti naknadnog mjerenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se na sljedeći način:

- Prihodi od kamata ili rashodi po osnovu efekata negativnih kamatnih stopa priznaju se u dobit ili gubitak u periodu kada su nastali.
- Usklađivanja fer vrijednosti priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu kada su nastali.

Prilikom prestanka priznavanja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklasifikuje se u dobit ili gubitak, uključujući prethodno priznate dobitke ili gubitke od umanjenja.

Na datume izvještavanja, u kategoriju finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit klasifikovani su dužnički instrumenti Centralne banke.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.1. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.1.3. Naknadno mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Vlasnički instrumenti

Centralna banka je napravila neopoziv izbor da u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prikaže naknadne promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata koji se ne drže za trgovanje zbog svojih specifičnih karakteristika i nepostojanja aktivnog tržišta za njihovo trgovanje. Ostala ulaganja predstavljaju vlasničke instrumente koji su početno priznati po trošku sticanja za koji se smatra da odgovara njihovoj fer vrijednosti zbog nemogućnosti pouzdanog utvrđivanja njihove fer vrijednosti.

Na datume izvještavanja, vlasničke instrumente Centralne banke po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit čine dionice Banke za međunarodna poravnanja (eng. BIS - The Bank for International Settlements) i dionice SWIFT-a (eng. Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) ([napomena 16](#)).

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Zahtjevi za umanjnjem vrijednosti finansijske imovine koriste više informacija po principu pogleda unaprijed za priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka. Instrumenti koji potpadaju pod ove zahtjeve odnose se na finansijsku imovinu mjerenu po amortizovanom trošku odnosno depozite kod inostranih banaka, dužničke instrumente po amortizovanom trošku i specijalna prava vučenja u MMF-u, kao i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Centralna banka koristi pojednostavljeni pristup u izračunu očekivanih kreditnih gubitaka za ostala potraživanja. Vlasnički instrumenti mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit nisu predmetom umanjenja vrijednosti.

Centralna banka priznaje umanjjenje vrijednosti za ove gubitke na svaki datum izvještavanja. Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka odražava:

- Objektivan i ponderisano vjerovatan iznos koji se određuje procjenom više mogućih ishoda,
- Vremensku vrijednost novca i
- Razumne i korisne informacije koje su na raspolaganju bez dodatnih troškova ili napora na datum izvještavanja o prošlim događajima, trenutnim uslovima i predviđanjima o budućim ekonomskim uslovima.

[Napomena 6.1.](#) pruža više informacija o načinu mjerenja očekivanih kreditnih gubitaka.

Umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke obračunava se i prikazuje u izvještaju o finansijskom položaju kako slijedi:

Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i evidentiraju kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine.

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine, ali se umanjjenje vrijednosti priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kao rezervacija za očekivane kreditne gubitke i ne umanjuje knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine u izvještaju o finansijskom položaju.

Umanjenje vrijednosti na finansijsku imovinu priznaje se u dobit ili gubitak, nezavisno od klasifikacije finansijske imovine koja je predmetom umanjenja na svaki datum izvještavanja.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.1. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.1.3. Naknadno mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

B. Finansijske obaveze

Prihod ili rashod od kamate po osnovu finansijskih obaveza mjerenih po amortizovanom trošku priznaje se u dobit ili gubitak koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Prihodi od naknada i provizija po osnovu finansijskih obaveza priznaju se kada je usluga izvršena.

Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku uključuju novčanice i kovanice u opticaju, depozite banaka, depozite Vlade i ostalih javnih institucija i ostale finansijske obaveze.

3.1.4. Prestanak priznavanja finansijske imovine i finansijskih obaveza

Centralna banka prestaje priznavati finansijsku imovinu samo onda kada ugovorna prava na novčane primitke od imovine isteknu ili kada Centralna banka prenese finansijsku imovinu i suštinski sve rizike i koristi od vlasništva imovine na drugi subjekt.

Finansijska obaveza se prestaje priznavati kada je izmirena, otkazana ili je istekla.

3.2. Prebijanje

Finansijska imovina i obaveze se prebijaju i neto iznos se iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju na neto principu samo kada postoji zakonski provedivo pravo za prebijanjem priznatih iznosa i kada postoji namjera za prikazivanjem i podmirivanjem transakcija na neto osnovi.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo kada to dopušta određeni MSFI, ili za one dobitke i gubitke koji proizlaze iz grupe sličnih transakcija.

3.3. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima sastoje se od sljedećih kategorija: žiro računi, gotovina u stranim valutama, devizni depoziti po viđenju, devizni depoziti sa rokom dospijanja do tri mjeseca ili kraće od datuma sticanja i specijalna prava vučenja u MMF-u.

3.4. Monetarno zlato

Monetarno zlato je dio deviznih rezervi Centralne banke i klasifikovano je kao finansijska imovina. Monetarno zlato se početno priznaje po fer vrijednosti, uključujući transakcijske troškove koji se direktno mogu pripisati sticanju monetarnog zlata.

Nakon početnog priznavanja, monetarno zlato se naknadno mjeri po fer vrijednosti. Nerealizovani dobiti i gubici koji proizlaze iz promjena fer vrijednosti, a po osnovu promjena u cijeni monetarnog zlata, priznaju se na računu rezervi fer vrijednosti u okviru ostale sveobuhvatne dobiti. Prije raspodjele godišnje ostvarene dobiti, ukoliko nerealizovani gubici prelaze stanje rezervi fer vrijednosti za monetarno zlato, Centralna banka priznaje iznos negativnog salda na račun dobiti ili gubitka i taj iznos ulazi u ostvarenu dobit raspodjelu za raspodjelu, ukoliko su ispunjeni zakonski propisani uslovi za raspodjelu dobiti.

Prilikom prodaje zlata, nerealizovani dobiti i gubici iz ostale sveobuhvatne dobiti se prenose u dobit ili gubitak.

Fer vrijednost monetarnog zlata se iskazuje u EUR valuti, prevodeći ga po fiksnom kursu KM na datum izvještavanja i utvrđuje se prema posljednjoj raspoloživoj poslijepodnevnoj cijeni jedne unce zlata na datum izvještavanja.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.5. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina

Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina je imovina nabavljena iz vlastitih sredstava Centralne banke i novčanih i nenovčanih donacija. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina iskazuju se po historijskom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak uključuje kupovnu cijenu i sve troškove koji su direktno povezani sa dovođenjem imovine u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Održavanje i popravke, zamjene, te poboljšanja manjeg značaja priznaju se kao rashod kad su nastali. Značajna poboljšanja i zamjene se kapitalizuju.

Imovina u pripremi iskazana je po trošku nabavke uključujući troškove fakturisane od trećih lica. Nakon završetka, svi akumulirani troškovi imovine prebacuju se na odgovarajuću kategoriju nekretnina, opreme i nematerijalne imovine na koje se naknadno primjenjuju odgovarajuće stope amortizacije.

Amortizacija se obračunava na sve nekretnine, opremu i nematerijalnu imovinu osim na zemljište i imovinu u pripremi prema linearnoj metodi po propisanoj stopi koja je utvrđena za postepeno otpisivanje troška nabavke imovine kroz njen procijenjeni korisni vijek trajanja. Procijenjene stope amortizacije za 2023. i 2022. godinu su date kako slijedi:

Nekretnine i oprema

Zgrade	1,3% do 4,0%
Oprema	11,0% do 20,0%
Namještaj	10,0% do 12,5%
Vozila	15,5%

Nematerijalna imovina

Softver	20,0%
Ostala nematerijalna imovina	20,0%

Dobici i gubici po osnovu otuđenja nekretnina i opreme priznaju se u dobit ili gubitak.

Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Korisni vijek trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine se preispituje i prilagođava najmanje jednom godišnje ili ako se smatra potrebnim i primjenjuje se prospektivno.

Knjigovodstvena vrijednost nefinansijske imovine Centralne banke se pregleda na svaki datum izvještavanja u svrhu ocjenjivanja postoje li naznake umanjenja vrijednosti. Ukoliko postoje, procjenjuje se nadoknadiva vrijednost imovine. Gubitak od umanjenja vrijednosti se priznaje uvijek kada knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinica koje stvaraju novac prelazi njenu nadoknadivu vrijednost. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u dobit ili gubitak.

Nadoknadiva vrijednost ostale imovine je veća vrijednost pri upoređivanju njene upotrebne vrijednosti u odnosu na fer vrijednost, umanjena za troškove prodaje. U procjenjivanju upotrebne vrijednosti, očekivani budući novčani tokovi se diskontuju na sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije oporezivanja koja odražava trenutna tržišna očekivanja vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu. Za imovinu koja ne generiše nezavisne novčane prilive, nadoknadivi iznos se određuje za jedinicu koja stvara novac kojoj imovina pripada.

Gubitak od umanjenja se ukida ukoliko je došlo do promjena u procjenama korištenim u određivanju nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja se ukida samo u mjeri u kojoj knjigovodstvena vrijednost imovine ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi se mogla odrediti, bez amortizacije, da nije bilo prethodno priznatog gubitka od umanjenja vrijednosti te imovine.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.6. Novčanice i kovanice u opticaju

Centralna banka je jedina institucija u BiH ovlaštena za izdavanje i povlačenje KM novčanica i kovanica, djelujući striktno u skladu sa pravilom valutnog odbora.

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, ukupan iznos novčanica i kovanica u opticaju evidentiran je kao finansijska obaveza Centralne banke u izvještaju o finansijskom položaju. Novčanice i kovanice u opticaju uključuju samo KM novčanice i kovanice koje se nalaze izvan trezora Centralne banke.

Prilikom povlačenja novčanica i kovanica iz opticaja, iste se priznaju kao obaveza u okviru novčanica i kovanica u opticaju do formalnog roka povlačenja iz opticaja. Iznosi koji nisu povučeni nakon formalnog roka za povlačenje iz opticaja, priznaju se kao prihod.

3.7. Depoziti banaka i deponenata

Ovi depoziti uključuju primljene depozite rezidentnih banaka i depozite Vlade i ostalih javnih institucija i predstavljaju finansijske obaveze Centralne banke koje se početno priznaju po fer vrijednosti i naknadno mjere po amortizovanom trošku. Depoziti banaka uključuju depozite rezidentnih banaka po osnovu politike obavezne rezerve Centralne banke i druge depozite rezidentnih banaka. Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija predstavljaju primljene depozite institucija BiH i drugih javnih agencija BiH i entitetskih institucija i agencija.

Uloga Centralne banke kao depozitara, bankara, savjetnika i fiskalnog agenta je propisana Zakonom o Centralnoj banci.

3.8. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Centralna banka, kao posljedicu prošlog događaja, ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu za koju je vjerovatno da će biti potreban odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirenja obaveze i iznos obaveze se može pouzdano procijeniti. Rezervisanja se utvrđuju diskontovanjem očekivanih budućih novčanih tokova koristeći stopu koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu obavezu.

Rezervisanja se održavaju na nivou koji Uprava Centralne banke smatra dovoljnim za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava određuje adekvatnost rezervisanja na osnovu uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomske uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija kao i ostale relevantne faktore.

Rezervisanja uključuju iznose rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenim i rezervisanja za sudske sporove. Rezervisanja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odliv ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

3.9. Priznavanje prihoda i rashoda

Kamatni prihodi i rashodi

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u dobit ili gubitak primjenom metode efektivne kamatne stope. „Efektivna kamatna stopa“ je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja i primitke kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta na:

- bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili
- amortizovani trošak finansijske obaveze.

Prilikom izračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente, Centralna banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove finansijskog instrumenta, ali isključujući očekivane kreditne gubitke. Obračun uključuje sve naknade i plaćene ili primljene iznose između Centralne banke i druge strane koji su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove i sve druge diskonte ili premije.

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.9. Priznavanje prihoda i rashoda (nastavak)

Obračunate kamate na finansijsku imovinu sa pozitivnom kamatnom stopom odnosno prinosom priznaju se u dobit ili gubitak kao prihodi od kamata. Obračunate kamate na finansijsku imovinu sa negativnom kamatnom stopom odnosno prinosom priznaju se u dobit ili gubitak kao efekti negativnih kamatnih stopa u okviru rashoda od kamata. Na datume izvještavanja, efekti negativnih kamatnih stopa na finansijsku imovinu nastaju po osnovu depozita kod inostranih banaka i dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, dok prihodi od kamata uključuju prihode od kamata na depozite kod inostranih banaka, dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, dužničke instrumente po amortizovanom trošku i specijalna prava vučenja kod MMF-a.

Obračunate kamate na finansijske obaveze po amortizovanom trošku priznaju se u dobit ili gubitak kao rashodi od kamata odnosno kao efekti negativnih pasivnih kamatnih stopa na finansijske obaveze u okviru prihoda od kamata. Na datume izvještavanja, obračunate kamate na finansijske obaveze uključuju rashode od kamata na depozite rezidentnih banaka i efekte negativnih pasivnih kamatnih stopa po osnovu primijenjene politike obavezne rezerve Centralne banke na depozite rezidentnih banaka.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi od naknada i provizija ostvareni pružanjem usluga Centralne banke priznaju se u dobit ili gubitak u trenutku pružanja usluge. Centralna banka obračunava prihode od naknada i provizija u skladu sa utvrđenim tarifama za svoje usluge. Usluge koje pruža Centralna banka uključuju usluge rezidentnim bankama, deponentima i drugim nebankarskim klijentima. One nastaju po osnovu transakcija u platnim sistemima, obrade novca, transakcija konverzije i ostalih usluga.

Rashodi od naknada i provizija nastaju po osnovu primljenih usluga koje se odnose na upravljanje deviznim rezervama Centralne banke i priznaju se u dobit ili gubitak kada je usluga primljena.

Transakcije u stranim valutama i kursne razlike

Prilikom početnog priznavanja transakcije u stranim valutama evidentiraju se u KM primjenjujući na iznos u stranoj valuti promptni devizni kurs između KM i strane valute na datum transakcije.

Monetarne stavke iskazane u stranim valutama preračunavaju se u KM primjenom kursa sa kursne liste Centralne banke na datum izvještavanja. Nemonetarne stavke iskazane u stranim valutama mjerene po historijskom trošku preračunavaju se po kursu važećem na datum transakcije. Nemonetarne stavke iskazane u stranim valutama mjerene po fer vrijednosti preračunavaju se koristeći kurs koji je bio važeći na datum mjerenja fer vrijednosti.

Kursne razlike proizašle iz transakcija monetarnih stavki ili iz preračunavanja monetarnih stavki po kursovima različitim od onih po kojima su početno priznate u tekućem ili u prethodnim izvještajnim periodima, priznaju se u dobit ili gubitak kada nastanu. Zbog pravila valutnog odbora, ne postoje kursne razlike od monetarnih stavki denominovanih u EUR valuti.

Srednji kursevi najznačajnijih valuta dati su u nastavku:

Srednji kurs:	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
	KM	KM
EUR	1,95583	1,95583
CHF	2,112127	1,986219
GBP	2,250538	2,205168
USD	1,769982	1,833705
XDR	2,381282	2,450479

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.9. Priznavanje prihoda i rashoda (nastavak)

Prihod od dividende

Prihod od dividende na vlasničke instrumente priznaje se u dobit ili gubitak kada se uspostavi pravo Centralne banke da prima uplate. Prihod od dividende potiče od dionica BIS banke u posjedu Centralne banke ([napomene 16 i 28](#)).

Primanja zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima, a u ime svojih zaposlenika, Centralna banka uplaćuje porez na dohodak i doprinose za penzijsko, invalidsko, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plate, koji se obračunavaju po zakonskim stopama tokom godine od iznosa bruto plate. Centralna banka plaća ove poreze i doprinose u korist institucija Federacije Bosne i Hercegovine (na federalnom i kantonalnom nivou), Republike Srpske i Brčko Distrikta.

Osim toga, naknade za topli obrok, prevoz i regres isplaćuju se u skladu sa domaćim zakonskim zahtjevima. Ovi troškovi se priznaju u dobit ili gubitak u periodu u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih

Prema domaćim zakonskim propisima, prilikom odlaska u penziju zaposlenici Centralne banke imaju pravo na otpremninu, a po ispunjenju zakonskih uslova kao što su starost ili godine provedene u radnom odnosu, koja se u skladu sa internim aktima Centralne banke dodjeljuje u visini od šest redovnih mjesečnih plata zaposlenika isplaćenih u zadnjih šest mjeseci. Takve isplate se tretiraju kao ostala dugoročna primanja zaposlenih. Centralna banka angažuje ovlaštenog aktuara u svrhu izrade aktuarskog obračuna u skladu sa metodom projicirane kreditne jedinice.

Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica

Troškovi koji se odnose na proizvodnju i dizajn novčanica i kovanica početno su priznati kao unaprijed plaćeni troškovi u okviru ostale imovine Centralne banke i naknadno se amortizuju priznavanjem troškova kroz dobit ili gubitak tokom perioda od pet godina.

Porezi

Centralna banka je obavezna da plaća porez na dodanu vrijednost za sve kupljene robe i usluge. Ova plaćanja su dio administrativnih i ostalih operativnih troškova Centralne banke. Prema Zakonu o Centralnoj banci, Centralna banka je oslobođena od obaveza plaćanja poreza na dobit.

3.10. Upravljanje sredstvima za i u ime trećih lica

Centralna banka također vodi određene račune u stranim valutama vezane za sporazume između vlada BiH i njenih entiteta, te inostranih vlada i finansijskih organizacija, kao i račune u stranim valutama institucija i agencija BiH, te rezidentnih banaka za koje Centralna banka djeluje kao agent ([napomena 36](#)).

3.11. Finansijski aranžmani Bosne i Hercegovine sa Međunarodnim monetarnim fondom

Na osnovu finansijskih aranžmana zaključenih između BiH, Centralne banke i Međunarodnog monetarnog fonda („MMF”), izvještaj o finansijskom položaju Centralne banke sadrži sljedeće stavke koje se odnose na članstvo BiH u MMF-u: držanje specijalnih prava vučenja koja su dio deviznih rezervi Centralne banke i koja su kamatonosna, MMF-ov račun br. 1 i MMF-ov račun br. 2 koji su dio finansijskih obaveza Centralne banke. Ovi računi su također uključeni u iskazivanje poštovanja pravila valutnog odbora ([napomena 4](#)).

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.11. Finansijski aranžmani Bosne i Hercegovine sa Međunarodnim monetarnim fondom (nastavak)

Ostale aktivne i pasivne stavke koje se odnose na MMF, a koje pripadaju ili koje su odgovornost BiH, evidentirane su na posebnom povjerilačkom fondu u okviru vanbilansne evidencije. Centralna banka ima obavezu da obezbijedi odgovarajuće evidencije po osnovu transakcija između BiH i MMF-a, ali djelujući striktno u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci i domaćim zakonskim propisima u BiH koji regulišu vanjski dug BiH ([napomena 37](#)).

3.12. Značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene

U pripremi finansijskih izvještaja Centralne banke u skladu sa MSFI Uprava primjenjuje prosuđivanja i radi procjene koji se kontinuirano razmatraju. U procjeni značajnih prosuđivanja i procjena, Uprava uzima u obzir pretpostavke zasnovane na historijskom iskustvu i očekivanjima o budućnosti za koja se smatra da su razumne u datim okolnostima.

Značajna prosuđivanja i procjene utiču na iskazane iznose imovine i obaveza, kao i objavljivanje iznosa potencijalne imovine i obaveza na datum izvještavanja, te odgovarajuće iskazane iznose prihoda i rashoda za izvještajni period. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od ovih procjena. Promjene u računovodstvenim politikama Centralne banke se primjenjuju retrospektivno kada je to primjenjivo u skladu sa MSFI. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem je procjena izmijenjena ukoliko izmjena utiče samo na taj period ili i u periodu izmjene i u budućim periodima, ako izmjena utiče i na tekući i na buduće periode. U ovim finansijskim izvještajima nije bilo promjena u primjenjenim računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama.

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni prema uslovima koji su postojali na dan 31. decembar 2023. godine. Uslovi u budućnosti mogu biti drugačiji od onih koji su rezultirali finansijskim informacijama objavljenim u ovim finansijskim izvještajima. Uprava kontinuirano prati povećane faktore neizvjesnosti koji mogu značajno uticati na finansijske performanse Centralne banke u narednom periodu.

Ključne pretpostavke i procjene vezane za materijalno značajne pozicije izvještaja o finansijskom položaju su prikazane u nastavku:

Poslovni model

[Napomena 3.1.1.](#): Određivanje poslovnog modela u okviru kojeg se drži finansijska imovina i procjena ugovornih uslova finansijske imovine vezanih za zahtjev „plaćanje samo glavnice i kamate“. Ove procjene određuju klasifikaciju finansijske imovine.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Centralna banka izračunava očekivane kreditne gubitke za određene klase finansijske imovine mjerene po amortizovanom trošku i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. [Napomena 6.1.](#) opisuje pretpostavke korištene u određivanju ulaznih podataka u model za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući i zahtjev za budućim informacijama koje su korištene u izvještajnim periodima.

Fer vrijednost imovine i obaveza

Poslovna politika Centralne banke je da objavi informacije o fer vrijednosti finansijske imovine ili obaveza za koje postoje zvanične tržišne informacije ili se vrijednost može izračunati na osnovu alternativnih tehnika vrednovanja i kada se fer vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Po mišljenju Uprave Centralne banke, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju najvjerodostojniju i najkorisniju procjenu fer vrijednosti za potrebe finansijskog izvještavanja u skladu sa MSFI. Za više informacija o mjerenju fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza pogledati [napomenu 5](#).

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.12. Značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene (nastavak)

Amortizacija i primijenjene stope amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije su zasnovani na procijenjenom ekonomskom korisnom vijeku trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine. Jednom godišnje Centralna banka procjenjuje ekonomski korisni vijek trajanja na osnovu postojećih pretpostavki.

3.13. Uslovi u okruženju u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u 2023. godini

Prisustvo visoke inflacije kao i visokih kamatnih stopa, zajedno sa pojačanim geopolitičkim tenzijama i sukobima su nastavljene i tokom 2023. godine. Pojačane neizvjesnosti u makroekonomskom i geopolitičkom okruženju te odluke vodećih centralnih banaka su primarno određivale kretanja i uslove na globalnim finansijskim tržištima i finansijskom tržištu eurozone. Tokom 2023. godine Evropska centralna banka („ECB“) je u šest navrata podizala ključne kamatne stope u ukupnom iznosu za 200 baznih poena što se odražavalo na kretanja kamatnih stopa i tržišnih prinosa eurozone. Navedene okolnosti su direktno uticale i na proces investiranja deviznih rezervi Centralne banke u 2023. godini. Uticaj ovih okolnosti na upravljanje finansijskim rizicima je detaljnije objavljen u [napomeni 6](#).

Restrukturiranje kamatonosnih komponenti deviznih rezervi u smjeru aktivnog prilagođavanja postojećim tržišnim uslovima unutar zakonski dozvoljenog djelovanja je rezultirao u značajnim iznosima ostvarenih deviznih kamatnih prihoda za 2023. godinu. Devizni kamatni prihodi Centralne banke su primarno ostvareni kamatnim prihodima po osnovu depozita kod inostranih banaka. Tokom 2023. godine, Centralna banka se oslobodila i dužničkih instrumenata koji su bili ugovoreni pod negativnim i niskim prinosisima u prošlim periodima njihovim prodajama, reinvestirajući ih pod postojećim pozitivnim prinosisima i kamatnim stopama. Povećanje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit po osnovu kupovina je izvršeno sa kraćim rokovima dospjeća kupljenih dužničkih instrumenata tokom 2023. godine. Promjena fer vrijednosti po osnovu držanja monetarnog zlata je bila pozitivna za 2023. godinu. Na taj način, značajno je smanjena volatilitet kapitala Centralne banke po osnovu promjena fer vrijednosti finansijske imovine Centralne banke koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i ostvareni su ukupni neto pozitivni efekti po ovom osnovu za 2023. godinu.

Navedene poduzete aktivnosti Centralne banke su rezultirale u ostvarenoj ostaloj i ukupnoj sveobuhvatnoj dobiti za 2023. godinu što je značajno ojačalo kapital Centralne banke u odnosu na 2022. godinu.

Više informacija o promjenama i stanjima značajnih komponenti deviznih rezervi te njihovom uticaju na račun dobiti ili gubitka i kapital Centralne banke je objavljeno u sljedećim napomenama:

Napomena	Naziv
8	Depoziti kod inostranih banaka
10	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
11	Monetarno zlato
22	Neto kamatni prihodi
24	Neto realizovani (gubici) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
33	Kapital

3. ZNAČAJNE INFORMACIJE O RAČUNOVODSTVENIM POLITIKAMA (NASTAVAK)

3.13. Uslovi u okruženju u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u 2023. godini (nastavak)

Smanjenje iznosa monetarne pasive za 2023. godinu je primarno uzrokovano transakcijama kupovina i prodaja KM sa rezidentnim bankama i deponentima rezultirajući ukupnim neto kupovinama KM za 2023. godinu. Pored toga, rezidentne banke su necikličnim intenzitetom podizale i vraćale KM novčanice i kovanice putem izdvojenih trezora Centralne banke što je dovelo do kumulativnog neto porasta KM novčanica i kovanica u opticaju u 2023. godini uz istovremeno neto smanjenje računa rezervi rezidentnih banaka.

Sve rezidentne banke su uredno ispunjavale obaveznu rezervu u skladu sa zakonskim propisima Centralne banke. Od 1. januara 2023. godine, Centralna banka je počela sa primjenom novih utvrđenih stopa naknada po osnovu instrumenta obavezne rezerve, uvođenjem pozitivnih stopa naknada prema rezidentnim bankama na sredstva obaveznih rezervi u zavisnosti od njihove osnovice za obračun. Tokom 2023. godine Centralna banka je jednom povećala stope naknada po osnovu instrumenta obavezne rezerve.

Više informacija o promjenama i stanjima komponenti monetarne pasive te primijenjenoj politici obavezne rezerve Centralne banke je objavljeno u sljedećim napomenama:

Napomena	Naziv
17	Novčanice i kovanice u opticaju
18	Depoziti banaka
19	Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija
22	Neto kamatni prihodi

Značajno poboljšane finansijske performanse Centralne banke u 2023. godini su dovele do povećanja iznosa neto strane aktive Centralne banke, kao glavnog pokazatelja stabilnosti valutnog odbora. Pored toga, Centralna banka je stekla zakonski propisane uslove za isplatu dijela neto dobiti za 2023. godinu prema Ministarstvu finansija i trezora BiH. Više informacija je objavljeno u sljedećim napomenama:

Napomena	Naziv
4	Aranžman valutnog odbora
21	Ostale obaveze
32	Raspodjela godišnje neto dobiti
33	Kapital

4. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA

Valutni odbor je aranžman sa fiksnim deviznim kursom koji je vezan za stabilnu stranu valutu tzv. rezervnu valutu, gdje se ukupan iznos domaće valute u svakom trenutku može slobodno konvertovati u rezervnu valutu. Svaka emitovana KM ima puno pokriće u stranoj valuti za koju je vezana prema unaprijed definisanom deviznom fiksnom kursu prema EUR valuti. Zakonom o Centralnoj banci definisano je pravilo za izdavanje valute „valutni odbor“ prema kojem je Centralna banka obavezna da obezbijedi da ukupan iznos njene monetarne pasive nikada ne pređe ekvivalentan iznos (izražen u KM) njenih deviznih rezervi.

Detalji poštovanja tog pravila su sljedeći:

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Zvanične devizne rezerve		
Gotovina u stranim valutama	455.191	572.020
Depoziti kod inostranih banaka	8.326.590	8.273.200
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.073	149
Dužnički instrumenti	7.330.551	7.060.451
Monetarno zlato	175.459	160.040
UKUPNO	16.289.864	16.065.860
Obaveze prema nerezidentima	2.454	2.583
Neto devizne rezerve (Zvanične devizne rezerve umanjene za obaveze prema nerezidentima)	16.287.410	16.063.277
Monetarna pasiva		
Novčanice i kovanice u opticaju	7.565.108	7.436.097
Depoziti banaka	7.083.235	7.217.387
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	752.898	958.245
UKUPNO	15.401.241	15.611.729
NETO STRANA AKTIVA (Neto devizne rezerve umanjene za monetarnu pasivu)	886.169	451.548

Prikazani iznosi svih komponenti valutnog odbora predstavljaju njihova knjigovodstvena stanja na datume izvještavanja.

Neto strana aktiva Centralne banke je glavni finansijski indikator postizanja i održavanja stabilnosti domaće valute u BiH i njena osnovna mjera uspješnog poslovanja. Ona predstavlja dio zvaničnih deviznih rezervi, koje se mogu koristiti samo za namjene i potrebe određene Zakonom o Centralnoj banci.

Neto strana aktiva je iznos koji garantuje stabilnost domaće valute, odnosno monetarnu stabilnost i apsorbuje potencijalne finansijske rizike koji proizilaze iz upravljanja zvaničnim deviznim rezervama. Na dan 31. decembar 2023. godine finansijsko stanje neto strane aktive iznosi 886.169 hiljada KM i u potpunosti je obezbijedena stabilnost domaće valute (31. decembar 2022: 451.548 hiljada KM).

4. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA (NASTAVAK)

Više informacija o finansijskim rizicima kojima je Centralna banka bila izložena u upravljanju zvaničnim deviznim rezervama je objavljeno u [napomeni 6](#).

Na datume izvještavanja, adekvatan nivo kapitalizovanosti Centralne banke je obezbijedio izvršavanje njenih funkcija propisanih Zakonom o Centralnoj banci. Za više informacija pogledati [napomenu 33](#).

5. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom imovine ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između tržišnih učesnika na datum mjerenja, nezavisno od toga da li je ona vidljiva direktno ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveze, Centralna banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveze koju bi tržišni učesnici uzeli u obzir prilikom procjenjivanja njihove cijene na datum mjerenja.

Procjenjene fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza Centralne banke su određene koristeći raspoložive tržišne informacije, ukoliko ih ima, i odgovarajuće metodologije vrednovanja.

Osim toga, u svrhu finansijskog izvještavanja, mjerenje fer vrijednosti se kategoriše u Nivo 1, 2 ili 3 u zavisnosti od stepena raspoloživosti mjerenja fer vrijednosti i značaja ulaznih podataka za cjelokupno mjerenje fer vrijednosti, što je opisano u nastavku:

- Nivo 1 ulazni podaci su kotirane cijene (neprilagođene) za identičnu imovinu i obaveze na aktivnim tržištima kojima Centralna banka može pristupiti na datum mjerenja;
- Nivo 2 ulazni podaci su podaci, osim kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, koji su bilo direktno ili indirektno raspoloživi za imovinu i obaveze; i
- Nivo 3 ulazni podaci su podaci koji nisu raspoloživi za imovinu ili obaveze.

5. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

5.1. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti

Sljedeća tabela daje analizu finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti na svaki datum izvještavanja po nivoima hijerarhije fer vrijednosti unutar koje je mjerenje fer vrijednosti kategorizovano. Ovi iznosi predstavljaju vrijednosti koje su prikazane u izvještaju o finansijskom položaju.

U hiljadama KM

31. decembar 2023.

Finansijska imovina	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužnički instrumenti	6.150.130	-	-	6.150.130
Monetarno zlato	175.459	-	-	175.459
UKUPNO	6.325.589	-	-	6.325.589

U hiljadama KM

31. decembar 2022.

Finansijska imovina	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
<i>Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit</i>				
Dužnički instrumenti	5.887.589	-	-	5.887.589
Monetarno zlato	160.040	-	-	160.040
UKUPNO	6.047.629	-	-	6.047.629

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti u izvještaju o finansijskom položaju koristeći zadnje poslijepodnevne cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu, preuzete sa zvaničnih servisa, a što odgovara Nivou 1 hijerarhije na datume izvještavanja. Za mjerenje fer vrijednosti dužničkih instrumenta koriste se tržišne cijene sa zvaničnog servisa Bloomberg, a za mjerenje fer vrijednosti monetarnog zlata koristi se cijena unce zlata preuzeta sa zvaničnog servisa Reuters.

5. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

5.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koji se ne mjere po fer vrijednosti

U hiljadama KM

	Knjigovodstvena vrijednost	31. decembar 2023. Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	455.191	455.191
Depoziti kod inostranih banaka	8.326.590	8.326.590
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.073	2.073
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.180.421	1.084.267
Ostala finansijska imovina	3.539	3.539
	<u>9.967.814</u>	<u>9.871.660</u>
<i>Finansijska imovina klasifikovana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit - izbor troška sticanja:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	<u>27.813</u>	<u>27.813</u>
Ukupno	9.995.627	9.899.473
Finansijske obaveze		
<i>Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku:</i>		
Novčanice i kovanice u opticaju	7.565.108	7.565.108
Depoziti banaka	7.083.235	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	752.898	752.898
Ostale finansijske obaveze	68.423	68.423
Ukupno	15.469.664	15.469.664

5. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

5.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koji se ne mjere po fer vrijednosti (nastavak)

U hiljadama KM

	Knjigovodstvena vrijednost	31. decembar 2022. Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	572.020	572.020
Depoziti kod inostranih banaka	8.273.200	8.273.200
Specijalna prava vučenja u MMF-u	149	149
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.172.862	1.018.598
Ostala finansijska imovina	4.282	4.282
	<i>10.022.513</i>	<i>9.868.249</i>
<i>Finansijska imovina klasifikovana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – izbor troška sticanja:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	<i>27.813</i>	<i>27.813</i>
Ukupno	10.050.326	9.896.062
Finansijske obaveze		
<i>Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku:</i>		
Novčanice i kovanice u opticaju	7.436.097	7.436.097
Depoziti banaka	7.217.387	7.217.387
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	958.245	958.245
Ostale finansijske obaveze	4.023	4.023
Ukupno	15.615.752	15.615.752

Za finansijsku imovinu i finansijske obaveze koji se ne mjere po fer vrijednosti, fer vrijednost ovih komponenti je razmotrena u svrhu objavljivanja podataka o njihovoj procijenjenoj fer vrijednosti. Uprava smatra da knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine po amortizovanom trošku, ostalih ulaganja i finansijskih obaveza po amortizovanom trošku, osim dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku predstavljaju razumnu procjenu njihove fer vrijednosti na datume izvještavanja. Navedena procjena je izvršena uvažavajući specifičan položaj Centralne banke kao vrhovne monetarne vlasti koja operira po aranžmanu valutnog odbora kao i dominantnu kratkoročnost ovih komponenti. Za više informacija pogledati [napomene 6.3.](#) i [8.](#)

Na datume izvještavanja, finansijska imovina i finansijske obaveze koje se ne mjere po fer vrijednosti pripadaju nivou 2 mjerenja fer vrijednosti, osim za dužničke instrumente po amortizovanom trošku koji pripadaju nivou 1 mjerenja jer je njihova fer vrijednost utvrđena istom tehnikom mjerenja koja se koristi za dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Finansijska imovina po osnovu koje je Centralna banka izložena finansijskim rizicima (kreditni rizik, tržišni rizici i rizik likvidnosti) su:

- Gotovina u stranim valutama,
- Depoziti kod inostranih banaka (centralnih banaka, poslovnih banaka i BIS-a),
- Specijalna prava vučenja u MMF-u,
- Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit,
- Monetarno zlato,
- Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku,
- Ostala finansijska imovina (potraživanja od rezidentnih banaka, krediti zaposlenim i ostala potraživanja) i
- Ostala ulaganja.

Na upravljanje deviznim rezervama i upravljanje finansijskim rizicima u procesu upravljanja deviznim rezervama u značajnoj mjeri utiču kretanja na finansijskim tržištima, prvenstveno kretanja na finansijskom tržištu eurozone, na koje utiče veliki broj različitih faktora, od koji su najvažnije mjere ECB-a i ostalih vodećih centralnih banaka na globalnom nivou.

Kratkoročne kamatne stope u 2023. godini, kao i tržišni prinosi na kratkoročne i srednjoročne državne obveznice zemalja eurozone su znatno porasle u odnosu na njihove vrijednosti u prethodnoj godini, čemu je u velikoj mjeri doprinijela ECB povećanjem ključnih kamatnih stopa u eurozoni.

Sve tri ključne kamatne stope ECB su povećavane u februaru, martu, maju, junu, augustu i septembru 2023. godine, što se odrazilo na kretanje kamatnih stopa (euribor) i tržišnih prinosa na euroobveznice u 2023. godini.

Zabilježen je porast kamatnih stopa na depozite i porast tržišnih prinosa na državne obveznice eurozone svih preostalih ročnosti do dospijea.

Naročito izražen rast tržišnih prinosa je zabilježen na kraćem kraju krive prinosa eurozone (državne obveznice eurozone kraćih preostalih rokova dospijea), tako da je od aprila 2023. godine primjetna inverzija krive prinosa eurozone, što znači da su tržišni prinosi na državne obveznice eurozone kraćih preostalih rokova dospijea viši nego tržišni prinosi na državne obveznice eurozone dužih preostalih rokova dospijea.

Porast tržišnih prinosa smanjuje fer vrijednost dužničkih instrumenata u portfoliju Centralne banke, što predstavlja izazov po stabilnost aranžmana valutnog odbora.

Radi očuvanja stabilnosti valutnog odbora, Centralna banka je tokom 2022. godine značajno skratila modifikovano trajanje portfolija i izloženost kamatnom riziku.

Izvršena su određena prilagođavanja ograničenja kreditnog rizika i struktura deviznih rezervi je izmijenjena u smislu povećanog učešća depozita kod inostranih banaka (prije svega prekonocnih dvodnevnih depozita) i smanjenja učešća dužničkih instrumenata.

Posljedično tome, zaustavljeno je dalje opadanje pokrivenosti monetarne pasive, ali je došlo do određenog porasta očekivanih kreditnih gubitaka zbog porasta kreditnog rizika.

U 2023. godini su modifikovano trajanje portfolija i izloženost kamatnom riziku blago povećani, imajući u vidu porast pokrivenosti monetarne pasive, pri čemu učešće depozita kod inostranih banaka (51%) nije povećavano, te posljedično tome nije povećavan kreditni rizik.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od neizvršenja ugovornih obaveza od strane druge ugovorne strane ili emitenta dužničkih vrijednosnih papira s fiksnim prihodom, pri čemu ugovorna strana predstavlja subjekta kod kojeg se, u skladu s propisima Centralne banke, drže ili su investirana sredstva deviznih rezervi. Upravljanje kreditnim rizikom ostvaruje se:

- ograničavanjem obima finansijskih instrumenata,
- ograničavanjem ugovornih strana i emitenata na one s prihvatljivim kompozitnim kreditnim rejtingom,
- definisanjem ograničenja u pogledu koncentracije za investiranje kod svake pojedinačne ugovorne strane,
- ograničavanjem maksimalnog iznosa koji se može investirati u pojedinačne vrste finansijskih instrumenata,
- ograničavanjem veličine emisije pojedinačnog vrijednosnog papira i
- ograničavanjem ročnosti investiranja.

Za sredstva koja su evidentirana u vanbilansnoj evidenciji, Centralna banka nije izložena kreditnom riziku, jer sav rizik koji eventualno može rezultirati iz osnova plasmana tih sredstava snose ugovorno vlasnici sredstava (pogledati [napomene 36 i 37](#)).

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Finansijska imovina za koju Centralna banka vrši izračun očekivanih kreditnih gubitaka obuhvata:

- depozite kod inostranih banaka,
- specijalna prava vučenja u MMF-u,
- dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit,
- dužničke instrumente po amortizovanom trošku i
- ostalu finansijsku imovinu (potraživanja od rezidentnih banaka, krediti zaposlenim i ostala potraživanja).

Osnovni kriterij za definisanje ograničenja izloženosti kreditnom riziku predstavlja kompozitni kreditni rejting. Kompozitni kreditni rejting predstavlja prosjek nivoa postojećih kreditnih rejtinga dodijeljenih određenom emitentu od strane najmanje dvije od tri kreditne rejting agencije (Standard & Poor's, Fitch Ratings ili Moody's).

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting nivoa AA minus (AA-) ili viši, Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog nivoa.

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting nivoa od BBB minus (BBB-) do A plus (A+), Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku srednjeg nivoa.

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting nivoa nižeg od BBB minus (BBB-), Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku visokog nivoa.

U nedostatku kreditnog rejtinga, Centralna banka procjenjuje kapacitet dužnika da uredno izmiruje dospjele ugovorne novčane obaveze.

Model umanjenja vrijednosti finansijske imovine definiše tri faze raspodjele izloženosti, u zavisnosti od nivoa kreditnog rizika kod inicijalnog priznavanja i na temelju promjena nivoa kreditnog rizika nakon inicijalnog priznavanja kao što je prikazano u nastavku:

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

1. Faza 1 raspodjele izloženosti – Finansijska imovina koju Centralna banka prilikom inicijalnog priznavanja tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog ili srednjeg nivoa alocira se u Fazu 1. Prema internim aktima Centralne banke, ulaganje deviznih sredstava koje podrazumijeva izlaganje kreditnom riziku visokog nivoa nije dozvoljeno. Svako ulaganje sredstava deviznih rezervi prilikom inicijalnog priznavanja alocira se u Fazu 1 raspodjele izloženosti.
2. Faza 2 raspodjele izloženosti – Ukoliko dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje, finansijska imovina koja je bila alocirana u Fazu 1 prelazi u Fazu 2.
3. Faza 3 raspodjele izloženosti – Ukoliko se finansijskoj imovini dodijeli status neispunjavanja obaveza (eng. Default), finansijska imovina prelazi u Fazu 3.

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka vrši se ili na 12-mjesečnoj ili na cjeloživotnoj osnovi, u zavisnosti od toga koji je nivo kompozitnog kreditnog rejtinga finansijske imovine, da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja finansijske imovine ili je finansijska imovina kreditno umanjena.

Za finansijsku imovinu koja je alocirana u Fazu 1, vrši se obračun 12-mjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka, dok se za finansijsku imovinu koja je alocirana u Fazu 2 ili Fazu 3, vrši obračun cjeloživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Značajno povećanje kreditnog rizika, kao kriterija za transfer izloženosti u Fazu 2, predstavlja:

- smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga za više od dva podioka u odnosu na datum inicijalnog priznavanja, osim u slučaju da se finansijska imovina i nakon smanjenja ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog nivoa na datum izvještavanja ili
- smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga finansijske imovine ispod investibilnog nivoa kompozitnog kreditnog rejtinga, tj. ispod ocjene BBB minus (BBB-).

Finansijska imovina se ne može iz Faze 1 realocirati u Fazu 2 ukoliko Centralna banka smatra da dužnik koji nema dodijeljen kreditni rejting ima veliki kapacitet da uredno izmiruje dospjele ugovorne obaveze. U Fazu 2 ne može se alocirati ni finansijska imovina koja i nakon smanjenja nivoa kompozitnog kreditnog rejtinga, ima nivo AA minus (AA-) ili viši, obzirom da se tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog nivoa.

Ukoliko se finansijski instrument sastoji iz više tranši koje su inicijalno priznate u različitim periodima i koje su u različitim periodima imale različite kompozitne kreditne rejtinge, uvažavajući konzervativni pristup, kao relevantno uzima se izračunato povećanje kreditnog rizika od najvišeg podioka.

Ukoliko je do promjene ocjene kreditnog rizika došlo uslijed promjene metodologije određene kreditne rejting agencije i ne radi se o značajnom povećanju kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, izloženosti se ne klasifikuju u Fazu 2.

Centralna banka može na osnovu vlastite analize za svaki individualni finansijski instrument odrediti alokaciju tog finansijskog instrumenta u Fazu 2 ili Fazu 3. Ukoliko su otklonjeni uzroci koji su doveli do alokacije finansijske imovine u Fazu 2, izloženost se može vratiti u Fazu 1, ali minimalno 90 dana nakon otklanjanja uzroka.

Pored navedenih kriterija, klasifikacija po fazama može se vršiti i na osnovu pretpostavke da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika ukoliko plaćanje kasni 30 ili više dana, pri čemu se finansijska imovina klasifikuje u Fazu 2 (eng. underperforming) ukoliko plaćanje kasni 30-89 dana. Finansijska imovina se klasifikuje u Fazu 3 (eng. nonperforming) ukoliko plaćanje kasni 90 ili više dana.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

Definicija statusa neispunjavanja obaveza (eng. Default)

Kriterij za status neispunjavanja obaveza predstavljaju objektivni dokazi umanjenja vrijednosti, i to posebno:

- značajne finansijske poteškoće emitenta vrijednosnog papira,
- nepoštovanje ugovornih obaveza u smislu kašnjenja po obavezama glavnice i kamate,
- eventualno restrukturiranje ili izmjena postojećih uslova servisiranja obaveza po osnovu duga proizašlog iz finansijskog instrumenta iz razloga koji se odnose na finansijske poteškoće emitenta,
- vjerovatnoća bankrota i/ili likvidacije ili drugi oblik finansijske reorganizacije i/ili
- nestanak aktivnog tržišta za trgovanje.

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka

Očekivani kreditni gubici se izračunavaju kao proizvod tri varijable: vjerovatnoće neispunjenja obaveza (eng. PD - Probability of Default), gubitka u slučaju neispunjenja obaveza (eng. LGD – Loss Given Default) i izloženosti (eng. EAD – Exposure at Default), koji se definišu kako slijedi:

- **Vjerovatnoća neispunjenja obaveza (PD)** predstavlja procjenu vjerovatnoće da druga ugovorna strana neće biti u mogućnosti da ispunji svoje obaveze po osnovu duga. U izvještajnim periodima koristio se isti način kalkulacije PD-a u skladu sa metodologijom Centralne banke za izračun očekivanih kreditnih gubitaka koja je u primjeni od 1. januara 2019. godine. Za izračunavanje umanjenja vrijednosti, u skladu sa najboljim praksama u drugim centralnim bankama u regionu i u Evropskoj uniji, a koje su u obavezi primjene MSFI, Centralna banka kao parametar vjerovatnoće neispunjenja obaveza, koristi procjene na osnovu podataka iz tranzicionih matrica koje objavljuju kreditne rejting agencije i ekspertske ocjene u vidu fiksnih procenata vjerovatnoće neispunjenja obaveza. Za izračunavanje vjerovatnoće neispunjenja obaveza procjene se rade na osnovu tranzicionih matrica za korporacije na globalnom nivou koje sadrže podatke o prosječnoj stopi jednogodišnje tranzicije odgovarajućeg dugoročnog nivoa kreditnog rejtinga u status „D“, tj. default ili status „SD“, tj. selective default. Na osnovu navedenih podataka vrše se procjene vjerovatnoće neispunjenja obaveza za izloženosti prema stranim komercijalnim bankama i stranim državama, odnosno stranim centralnim bankama i vladama, za koje je moguće izračunati kompozitne kreditne rejtinge. Pri procjeni vjerovatnoće neispunjenja obaveza za izloženosti prema stranim državama, odnosno stranim centralnim bankama i vladama, u obzir se uzima i prvi nenulti podatak o stopi jednogodišnje tranzicije nivoa suverenih rejtinga u status „D“, tj. default ili status „SD“, tj. selective default iz tranzicionih matrica za suverene rejtinge. Za izloženosti za koje nije moguće izračunati kompozitne kreditne rejtinge, u oba izvještajna perioda, koriste se ekspertske ocjene u vidu fiksnih procenata, odnosno pojednostavljeni pristup u skladu sa analizom trenutnog stanja i dosadašnjeg iskustva.
- **Gubitak u slučaju neispunjenja obaveza (LGD)** predstavlja procjenu procentualne izloženosti emitentu koja se u slučaju nastanka neispunjenja obaveza neće moći naplatiti. Za gubitak u slučaju neispunjenja obaveza se koristi konstantna vrijednost jednogodišnjeg LGD-a u iznosu od 45% u skladu s članom 161. Uredbe 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. juna 2013. godine (eng. Capital Requirements Regulations odnosno „CRR“).
- **Izloženost (EAD)** predstavlja knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, odnosno knjigovodstveno stanje na dan inicijalnog priznavanja/na datum izvještavanja.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

Iznos umanjenja vrijednosti za izloženosti koje su predmet individualne procjene se računa kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i vjerovatnoćom ponderisane sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova, diskontovane efektivnom kamatnom stopom, pri čemu se očekivani kreditni gubici diskontuju na datum izvještavanja, a ne na datum očekivanog neispunjenja obaveza ili na drugi datum.

Za potrebe određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika i priznavanja očekivanih kreditnih gubitaka, finansijski instrumenti se mogu svrstati u skupine, i to na temelju zajedničkih karakteristika kreditnog rizika, kako bi se omogućilo lakše provođenje analize radi pravovremenog utvrđivanja značajnog povećanja kreditnog rizika.

Izračunavanje umanjenja vrijednosti za finansijske instrumente na kolektivnoj osnovi se kod izloženosti klasifikovanih u Fazu 1 vrši na 12-mjesečnom nivou, dok se za izloženosti klasifikovane u Fazu 2 izračunava cjeloživotni kreditni gubitak.

Uključivanje budućih (eng. forward-looking) informacija

Cilj umanjenja vrijednosti je priznati očekivane kreditne gubitke na cjeloživotnom periodu za finansijske instrumente kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, bez obzira da li se procjena radi na individualnoj ili kolektivnoj osnovi, uzimajući u obzir sve razumne i potkrijepljene informacije uključujući i one koje se odnose na budućnost.

U skladu sa navedenim, uključivanje budućih informacija u izračunavanje očekivanih gubitaka vrši se prilagođavanjem vjerovatnoće gubitka.

S obzirom da Centralna banka u svom portfoliju ima finansijske instrumente od izdavaoca različitih i po strukturi, kao i geografskoj rasprostranjenosti, s ciljem uključivanja budućih (eng. forward-looking) informacija pri izračunavanju očekivanih kreditnih gubitaka, Centralna banka se oslanja na predviđanja promjene rejtinga (eng. outlook) za pojedine instrumente odnosno izdavaoce.

Predviđanje smjera kretanja rejtinga na izračunatu vjerovatnoću gubitka: pozitivno, stabilno ili negativno predviđanje od strane tri najveće rejting agencije je uključeno u vjerovatnoću neispunjenja obaveza po principu jednakih vjerovatnoća.

Centralna banka za ocjenu umanjenja vrijednosti koristi individualni i kolektivni pristup.

S obzirom na strukturu i klasifikaciju portfolija, Centralna banka će svaku izloženost za koju se utvrdi objektivno umanjenje vrijednosti, odnosno status neispunjenja obaveza, posmatrati kao individualno značajnu izloženost i primjenjivati individualnu procjenu. Za individualni pristup ocjeni umanjenja vrijednosti koristi se ocjena kroz tri različita scenarija. Za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka nije nužno odrediti svaki mogući scenario, ali je potrebno uzeti u obzir rizik ili vjerovatnoću nastanka kreditnog gubitka na način koji odražava vjerovatnoću nastanka kreditnog gubitka i vjerovatnoću izostanka kreditnog gubitka, čak i kada je vjerovatnoća nastanka veoma mala.

6.1.1. Izloženost kreditnom riziku

Sljedeća tabela prikazuje usklađivanje između početnog i zaključnog stanja umanjenja vrijednosti i rezervacija za finansijsku imovinu na datume izvještavanja:

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)**

U hiljadama KM

	2023.				2022.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
1. Depoziti kod inostranih banaka								
Na dan 1. januar	1.850	-	-	1.850	913	-	-	913
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	13.096	-	-	13.096	10.427	-	-	10.427
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(139)	-	-	(139)	(335)	-	-	(335)
Otpuštanja zbog prestanaka priznavanja oročenih depozita	(13.150)	-	-	(13.150)	(9.155)	-	-	(9.155)
Na dan 31. decembar	1.657	-	-	1.657	1.850	-	-	1.850
2. Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Na dan 1. januar	-	-	-	-	-	-	-	-
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Na dan 31. decembar	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Na dan 1. januar	910	-	-	910	1.786	-	-	1.786
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	619	-	-	619	686	-	-	686
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(28)	-	-	(28)	(121)	-	-	(121)
Otpuštanja zbog dospjelih instrumenata	(492)	-	-	(492)	(804)	-	-	(804)
<i>Neto povećanja / (otpuštanja) tokom godine</i>	<i>99</i>	-	-	<i>99</i>	<i>(239)</i>	-	-	<i>(239)</i>
Otpuštanja zbog prodatih instrumenata	(105)	-	-	(105)	(637)	-	-	(637)
Na dan 31. decembar	904	-	-	904	910	-	-	910

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)**

U hiljadama KM

	2023.				2022.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
4. Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku								
Na dan 1. januar	225	-	-	225	-	-	-	-
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	3	-	-	3	234	-	-	234
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(9)	-	-	(9)	(9)	-	-	(9)
Na dan 31. decembar	219	-	-	219	225	-	-	225
5. Ostala finansijska imovina								
Na dan 1. januar	6	-	601	607	6	-	602	608
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	7	-	-	7	9	-	-	9
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(7)	-	-	(7)	(9)	-	(1)	(10)
Na dan 31. decembar	6	-	601	607	6	-	601	607
Ukupno početno stanje na dan 1. januar	2.991	-	601	3.592	2.705	-	602	3.307
Ukupno neto (otpuštanja) / povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	(205)	-	-	(205)	286	-	(1)	285
Ukupno zaključno stanje na dan 31. decembar	2.786	-	601	3.387	2.991	-	601	3.592

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika****a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijska imovina koja je predmet umanjnja**

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku na datume izvještavanja, analiziranu po klasama finansijskih instrumenata za koje se očekivani kreditni gubici računaju i priznaju:

U hiljadama KM Klase finansijskih instrumenata	31. decembar 2023.				31. decembar 2022.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Gotovina u stranim valutama								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	455.191	-	-	455.191	572.020	-	-	572.020
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	455.191	-	-	455.191	572.020	-	-	572.020
Depoziti kod inostranih banaka								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	8.328.247	-	-	8.328.247	8.275.050	-	-	8.275.050
Umanjenje vrijednosti	(1.657)	-	-	(1.657)	(1.850)	-	-	(1.850)
Knjigovodstvena vrijednost	8.326.590	-	-	8.326.590	8.273.200	-	-	8.273.200
Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	2.073	-	-	2.073	149	-	-	149
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	2.073	-	-	2.073	149	-	-	149
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	6.150.130	-	-	6.150.130	5.887.589	-	-	5.887.589
Rezervacije za očekivane kreditne gubitke (priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)	904	-	-	904	910	-	-	910
Bruto knjigovodstvena vrijednost	6.150.130	-	-	6.150.130	5.887.589	-	-	5.887.589

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)**

U hiljadama KM Klase finansijskih instrumenata	31. decembar 2023.				31. decembar 2022.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	1.180.640	-	-	1.180.640	1.173.087	-	-	1.173.087
Umanjenje vrijednosti	(219)	-	-	(219)	(225)	-	-	(225)
Knjigovodstvena vrijednost	1.180.421	-	-	1.180.421	1.172.862	-	-	1.172.862
Ostala finansijska imovina								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	3.545	-	601	4.146	4.288	-	601	4.889
Umanjenje vrijednosti	(6)	-	(601)	(607)	(6)	-	(601)	(607)
Knjigovodstvena vrijednost	3.539	-	-	3.539	4.282	-	-	4.282

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

b) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijski instrumenti koji nisu predmet umanjena

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Knjigovodstvene vrijednosti		
Monetarno zlato	175.459	160.040
Ostala ulaganja	27.813	27.813
UKUPNO	203.272	187.853

Centralna banka ne drži kolaterale i ostala založna sredstva u cilju pokrivanja kreditnog rizika. Na dan 31. decembar 2023. godine Centralna banka nema imovinu koja je dospjela, a nenaplaćena i ima umanjenu imovinu u iznosu od 601 hiljade KM (Na dan 31. decembar 2022. godine Centralna banka nema imovinu koja je dospjela, a nenaplaćena i ima umanjenu imovinu u iznosu od 601 hiljade KM).

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)****Koncentracija prema kreditnom rejtingu**

Sljedeće tabele predstavljaju analizu koncentracije finansijske imovine Centralne banke prema kompozitnom kreditnom rejtingu ugovorne strane na datume izvještavanja:

U hiljadama KM

31. decembar 2023.

Kreditni rejting	Gotovina u stranim valutama	Depoziti kod inostranih banaka	Specijalna prava vučenja u MMF-u	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Monetarno zlato	Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	Ostala finansijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
AAA	-	3.914.210	-	2.015.799	-	141.871	-	-	6.071.880
AA+	-	431	-	653.467	-	283.696	-	-	937.594
AA	-	836.324	-	1.578.434	-	221.715	-	-	2.636.473
AA-	-	806.995	-	723.414	-	146.741	-	-	1.677.150
A+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
A	-	2.224.953	-	37.616	-	41.528	-	-	2.304.097
A-	-	-	-	683.479	-	191.383	-	-	874.862
II ¹	-	545.334	2.073	-	175.459	-	-	27.813	750.679
BBB+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BBB	-	-	-	457.921	-	153.706	-	-	611.627
BBB-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bez rejtinga	455.191	-	-	-	-	-	4.146	-	459.337
Ukupno	455.191	8.328.247	2.073	6.150.130	175.459	1.180.640	4.146	27.813	16.323.699
Umanjenje vrijednosti	-	(1.657)	-	-	-	(219)	(607)	-	(2.483)
UKUPNO	455.191	8.326.590	2.073	6.150.130²	175.459	1.180.421	3.539	27.813	16.321.216

¹ Međunarodne institucije (eng. International institutions)

² Rezervacije za očekivane kreditne gubitke ne umanjuju bruto knjigovodstvenu vrijednost dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)**

U hiljadama KM

31. decembar 2022.

Kreditni rejting	Gotovina u stranim valutama	Depoziti kod inostranih banaka	Specijalna prava vučenja u MMF-u	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Monetarno zlato	Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	Ostala finansijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
AAA	-	3.562.708	-	2.142.560	-	141.023	-	-	5.846.291
AA+	-	-	-	693.016	-	282.171	-	-	975.187
AA	-	450.701	-	1.244.391	-	219.864	-	-	1.914.956
AA-	-	-	-	524.373	-	145.540	-	-	669.913
A+	-	1.678.882	-	-	-	-	-	-	1.678.882
A	-	2.575.495	-	-	-	41.776	-	-	2.617.271
A-	-	3.481	-	795.710	-	190.370	-	-	989.561
II ³	-	3.783	149	-	160.040	-	-	27.813	191.785
BBB+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BBB	-	-	-	487.539	-	152.343	-	-	639.882
BBB-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bez rejtinga	572.020	-	-	-	-	-	4.889	-	576.909
Ukupno	572.020	8.275.050	149	5.887.589	160.040	1.173.087	4.889	27.813	16.100.637
Umanjenje vrijednosti	-	(1.850)	-	-	-	(225)	(607)	-	(2.682)
UKUPNO	572.020	8.273.200	149	5.887.589⁴	160.040	1.172.862	4.282	27.813	16.097.955

³ Međunarodne institucije (eng. International institutions)⁴ Rezervacije za očekivane kreditne gubitke ne umanjuju bruto knjigovodstvenu vrijednost dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)****Geografska koncentracija rizika finansijske imovine sa izloženošću kreditnom riziku**

Sljedeće tabele daju informaciju o izloženosti finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku po bruto knjigovodstvenim vrijednostima, razvrstano po geografskim regijama na datume izvještavanja. Za potrebe ove objave, Centralna banka je razvrstala izloženosti po regijama na osnovu domicilne zemlje ugovorne strane:

31. decembar 2023. godine

U hiljadama KM	Zemlje		Bosna i Hercegovina	Ukupno
	EU zemlje	nečlanice EU		
Gotovina u stranim valutama	-	-	455.191	455.191
Depoziti kod inostranih banaka	4.967.125	3.361.122	-	8.328.247
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	2.073	-	2.073
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6.150.130	-	-	6.150.130
Monetarno zlato	-	175.459	-	175.459
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.180.640	-	-	1.180.640
Ostala finansijska imovina	-	-	4.146	4.146
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
Ukupno	12.297.905	3.566.457	459.337	16.323.699
			Umanjenje vrijednosti	(2.483)
			UKUPNO	16.321.216

31. decembar 2022. godine

U hiljadama KM	Zemlje		Bosna i Hercegovina	Ukupno
	EU zemlje	nečlanice EU		
Gotovina u stranim valutama	-	-	572.020	572.020
Depoziti kod inostranih banaka	5.510.640	2.764.410	-	8.275.050
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	149	-	149
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	5.887.589	-	-	5.887.589
Monetarno zlato	-	160.040	-	160.040
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.173.087	-	-	1.173.087
Ostala finansijska imovina	-	-	4.889	4.889
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
Ukupno	12.571.326	2.952.402	576.909	16.100.637
			Umanjenje vrijednosti	(2.682)
			UKUPNO	16.097.955

Analiza kamatonosnih komponenti deviznih rezervi prema pojedinačnoj zemlji u kojoj su sredstva investirana je objavljena u [napomenama 8, 10 i 12](#).

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik od promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine i instrumenata uslijed promjene uslova na finansijskim tržištima. Tržišni rizici sa kojima se Centralna banka susreće u svom poslovanju su: devizni rizik, kamatni rizik i rizik cijene zlata. Cilj upravljanja tržišnim rizicima je kontrola i upravljanje rizicima u okviru prihvatljivih parametara, s ciljem optimizacije povrata.

U svrhu kvantifikacije efekata tržišnog rizika na vrijednost deviznih rezervi Centralna banka koristi koncept „vrijednosti pod rizikom“ (VaR – Value at Risk). Vrijednost pod rizikom predstavlja statističku mjeru koja pokazuje najveći mogući gubitak portfolija deviznih rezervi koji može nastati uslijed promjene cijena finansijskih instrumenata i promjene deviznih kurseva, uz određeni nivo pouzdanosti za određeni vremenski interval. Vrijednost VaR za tržišni rizik se izračunava analitičkom (parametarskom) metodom, na osnovu srednje vrijednosti dobitka/gubitka ili stope prinosa posmatranog portfolija i standardne devijacije posmatranih podataka. Centralna banka pri obračunu VaR primjenjuje nivo pouzdanosti od 99% za vremenski interval od deset dana.

Za izračunavanje vrijednosti VaR portfolija deviznih rezervi Centralne banke, uzimaju se u obzir sve pozicije u portfoliju deviznih rezervi koje su izložene tržišnim rizicima, odnosno deviznom, kamatnom i cjenovnom riziku. Na dan 31. decembar 2023. godine, izloženost deviznih rezervi Centralne banke (VaR uz nivo pouzdanosti 99% za vremenski interval od deset dana) koja uključuje promjene cijena finansijskih instrumenata i promjene deviznih kurseva u odnosu na KM, iznosi 29.493 hiljade KM (2022: 44.976 hiljada KM), što predstavlja ekvivalent 0,18% ukupne finansijske imovine (2022: 0,28% ukupne finansijske imovine).

Vrijednost pod rizikom je smanjena prvenstveno zbog smanjene volatilnosti kamatnih stopa, odnosno prinosa na dužničke instrumente u portfoliju deviznih rezervi Centralne banke.

Vrijednosti VaR na datume izvještavanja izračunati su kao zbir komponentalnih vrijednosti VaR:

- za depozite kod inostranih banaka (devizni VaR koji proističe iz promjene deviznih kurseva),
- za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (kamatni VaR koji proističe iz promjene tržišnih prinosa, odnosno promjene tržišne cijene dužničkih instrumenata) i
- za monetarno zlato (VaR zbog promjene eurske tržišne cijene monetarnog zlata).

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Kamatni rizik	21.641	37.044
Rizik promjene eurske cijene monetarnog zlata	7.477	7.873
Devizni rizik	375	59
Ukupno VaR	29.493	44.976

6.2.1. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik promjene vrijednosti devizne imovine i obaveza uslijed promjene deviznog kursa. Centralna banka je izložena deviznom riziku kroz transakcije u stranim valutama. Upravljanje deviznim rizikom provodi se prvenstveno kroz usklađivanje valutne strukture imovine i obaveza Centralne banke, kao i postavljanjem kvantitativnih ograničenja za izloženost deviznom riziku.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.2. Tržišni rizik (nastavak)****6.2.1. Devizni rizik (nastavak)**

Upravljanje i kontrolu deviznog rizika Centralna banka obezbjeđuje strogim poštovanjem odredbi Zakona o Centralnoj banci i internim aktima Centralne banke.

Najveći dio zvaničnih deviznih rezervi drži se u EUR, a maksimalan iznos koji se može držati u drugim konvertibilnim valutama osim EUR ne može biti veći od 50% od ukupnog iznosa nesmanjenog kapitala i rezervi Centralne banke.

Sljedeće tabele prikazuju deviznu poziciju Centralne banke na dan 31. decembar 2023. i 31. decembar 2022. godine:

31. decembar 2023.				Ostale strane valute		
U hiljadama KM	EUR	USD		KM	Ukupno	
Gotovina u stranim valutama	455.191	-	-	-	455.191	
Depoziti kod inostranih banaka	8.313.378	6.829	6.383	-	8.326.590	
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	2.073	-	2.073	
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	6.150.130	-	-	-	6.150.130	
Monetarno zlato	175.459	-	-	-	175.459	
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.180.421	-	-	-	1.180.421	
Ostala finansijska imovina	63	-	-	3.476	3.539	
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813	
Ukupno finansijska imovina	16.274.652	6.829	8.456	31.279	16.321.216	
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	7.565.108	7.565.108	
Depoziti banaka	-	-	-	7.083.235	7.083.235	
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	752.898	752.898	
Ostale finansijske obaveze	561	23	1	67.838	68.423	
Ukupno finansijske obaveze	561	23	1	15.469.079	15.469.664	
NETO DEVIZNA POZICIJA	16.274.091	6.806	8.455	(15.437.800)	851.552	

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.2. Tržišni rizik (nastavak)****6.2.1. Devizni rizik (nastavak)**

31. decembar 2022.				Ostale strane valute		
U hiljadama KM	EUR	USD		KM	Ukupno	
Gotovina u stranim valutama	571.982	21	17	-	572.020	
Depoziti kod inostranih banaka	8.266.502	2.351	4.347	-	8.273.200	
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	149	-	149	
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	5.887.589	-	-	-	5.887.589	
Monetarno zlato	160.040	-	-	-	160.040	
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.172.862	-	-	-	1.172.862	
Ostala finansijska imovina	32	-	-	4.250	4.282	
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813	
Ukupno finansijska imovina	16.059.017	2.372	4.513	32.053	16.097.955	
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	7.436.097	7.436.097	
Depoziti banaka	-	-	-	7.217.387	7.217.387	
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	958.245	958.245	
Ostale finansijske obaveze	808	21	-	3.194	4.023	
Ukupno finansijske obaveze	808	21	-	15.614.923	15.615.752	
NETO DEVIZNA POZICIJA	16.058.209	2.351	4.513	(15.582.870)	482.203	

Centralna banka nije izložena riziku promjene kursa EUR zbog aranžmana valutnog odbora čime je KM vezana za EUR po kursu 1 EUR = 1,95583 KM.

6.2.2. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine uslijed nepovoljnih kretanja kamatnih stopa.

Kamatnim rizikom se upravlja propisivanjem ciljanog modifikovanog trajanja investiranih deviznih rezervi, praćenjem vrijednosti pod rizikom, te odabirom odgovarajućeg tržišnog indeksa koji, uz neophodna prilagođavanja, predstavlja referentni portfolio (benčmark) i propisivanjem maksimalnog iznosa dozvoljenog odstupanja povrata portfolija od povrata njemu odgovarajućeg benčmarka (greška praćenja).

Ciljano modifikovano trajanje se odgovarajućim propisima Centralne banke skraćuje ili produžuje, u zavisnosti od aktuelne strukture portfolija deviznih rezervi, aktuelnih tržišnih uslova i dostupnih očekivanja i prognoza, a u skladu sa strateškim opredjeljenjem da je maksimalan dozvoljeni rok investiranja dužničkih instrumenata sa fiksnim prihodom deset godina, a maksimalan dozvoljeni rok investiranja depozita kod inostranih banaka je jedna godina.

Prema propisima važećim na datume izvještavanja, ciljano modifikovano trajanje ukupnog portfolija deviznih rezervi iznosi 1,10 godina, uz dozvoljena odstupanja +/- 0,40 godina, dok ciljano modifikovano trajanje portfolija dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit sa preostalim rokom do dospijeca dužim od godinu dana iznosi 2,00 godina uz dozvoljena odstupanja +/- 0,30 godina.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.2. Tržišni rizik (nastavak)****6.2.2. Kamatni rizik (nastavak)**

Centralna banka kao osnovnu mjeru izloženosti kamatnom riziku koristi modifikovano trajanje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Modifikovano trajanje je mjera osjetljivosti cijene finansijskog instrumenta na promjenu kamatne stope, odnosno tržišnog prinosa dužničkog instrumenta. Modifikovano trajanje se izražava kao broj godina i što je trajanje duže, veći je i kamatni rizik. Modifikovano trajanje portfolija se izračunava kao ponderisani prosjek dospijuća novčanih tokova pojedinačnih finansijskih instrumenata u portfoliju, pri čemu je ponder sadašnja vrijednost novčanog toka. Tokom četvrtog tromjesečja 2023. godine modifikovano trajanje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je blago produženo i iznosi 0,97 na dan 31. decembar 2023. godine (31. decembar 2022. godine: 0,92), s obzirom da je do kraja juna 2023. godine u velikoj mjeri ublažen uticaj kamatnog rizika i poboljšana stabilnost valutnog odbora.

Sljedeće tabele prikazuju izloženost Centralne banke kamatnom riziku na datume izvještavanja, po knjigovodstvenoj vrijednosti instrumenata, kategorizovane (razvrstane u razrede ročnosti) prema kriteriju datuma ponovnog određivanja kamatnih stopa u skladu sa ugovornim aranžmanima (ugovorni novčani tokovi, kao npr. isplate kupona) ili datumom dospijuća instrumenata. U skladu s tim, kriterij za razvrstavanje instrumenata u razrede ročnosti za kuponske dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je datum dospijuća prve naredne isplate kupona, dok se diskontni dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, te dužnički instrumenti po amortizovanom trošku i depoziti kod inostranih banaka razvrstavaju u razrede ročnosti prema datumu dospijuća instrumenta:

31. decembar 2023.		Od 3	Od 1			
U hiljadama KM	Do 3	do 12	do 3	Preko 3	Beskamatno	Ukupno
	mjeseca	mjeseci	godine	godine		
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	455.191	455.191
Depoziti kod inostranih banaka	7.465.786	824.722	-	-	36.082	8.326.590
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.053	-	-	-	20	2.073
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.321.372	4.827.264	-	-	1.494	6.150.130
Monetarno zlato	-	-	-	-	175.459	175.459
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	-	58.271	153.916	965.658	2.576	1.180.421
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	3.539	3.539
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno finansijska imovina	8.789.211	5.710.257	153.916	965.658	702.174	16.321.216
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	-	7.565.108	7.565.108
Depoziti banaka	7.082.560	-	-	-	675	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	752.898	752.898
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	68.423	68.423
Ukupno finansijske obaveze	7.082.560	-	-	-	8.387.104	15.469.664
KAMATNA NEUSKLADENOST	1.706.651	5.710.257	153.916	965.658	(7.684.930)	851.552

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.2. Tržišni rizik (nastavak)****6.2.2. Kamatni rizik (nastavak)****31. decembar 2022.****U hiljadama KM**

	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Beskamatno	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	572.020	572.020
Depoziti kod inostranih banaka	7.834.456	430.241	-	-	8.503	8.273.200
Specijalna prava vučenja u MMF-u	147	-	-	-	2	149
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.500.366	4.368.552	-	-	18.671	5.887.589
Monetarno zlato	-	-	-	-	160.040	160.040
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	-	-	116.508	1.053.960	2.394	1.172.862
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	4.282	4.282
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno finansijska imovina	9.334.969	4.798.793	116.508	1.053.960	793.725	16.097.955
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	-	7.436.097	7.436.097
Depoziti banaka	5.329.117	-	-	-	1.888.270	7.217.387
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	958.245	958.245
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	4.023	4.023
Ukupno finansijske obaveze	5.329.117	-	-	-	10.286.635	15.615.752
KAMATNA NEUSKLADENOST	4.005.852	4.798.793	116.508	1.053.960	(9.492.910)	482.203

Analiza osjetljivosti bazirana na scenarijima predefinisanih promjena tržišnih prinosa

U svrhu kvantifikacije efekata izloženosti deviznih rezervi kamatnom riziku, kao dopunu VaR analize, koristi se stres test (analiza osjetljivosti) koji na bazi modifikovanog trajanja portfolija dužničkih instrumenata predviđa mogući efekat promjene kamatnih stopa (tržišnih prinosa) na finansijsku imovinu Centralne banke.

Za Centralnu banku je najvažniji scenario mogući neočekivani skok kamatnih stopa (pad tržišnih cijena dužničkih instrumenata), tako da se izračunava uticaj na finansijsku imovinu u slučaju porasta kamatnih stopa (pomjeranja krive prinosa na euro obveznice na gore) prema pretpostavljenom scenariju (predefinirani porasti).

Analiza osjetljivosti na kamatni rizik bazirana na scenarijima predefiniranih promjena tržišnih prinosa (kamatnih stopa) izraženih u baznim poenima (b.p.) pokazuje koji su efekti promjene nivoa krive prinosa obveznica u eurozoni (kriva prinosa na euro obveznice) na vrijednost finansijske imovine banke na izvještajne datume.

Efekti promjene nivoa krive prinosa na euro obveznice predstavljaju pad tržišnih vrijednosti dužničkih instrumenata za predefinirane poraste kamatnih stopa za 1, 50, 100 ili 200 baznih poena. Ova analiza pretpostavlja da su sve ostale varijable nepromijenjene na posmatrane izvještajne datume.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.2. Tržišni rizik (nastavak)****6.2.2. Kamatni rizik (nastavak)**

Analiza osjetljivosti - scenariji pretpostavljenih promjena tržišnih prinosa za 31. decembar 2023.

Promjena tržišnih prinosa	+/- 1 b.p.	+/- 50 b.p.	+/- 100 b.p.	+/- 200 b.p.
Promjena finansijske imovine (u hiljadama KM)	(595)/595	(29.739)/29.739	(59.478)/59.478	(118.957)/118.957

Analiza osjetljivosti - scenariji pretpostavljenih promjena tržišnih prinosa za 31. decembar 2022.

Promjena tržišnih prinosa	+/- 1 b.p.	+/- 50 b.p.	+/- 100 b.p.	+/- 200 b.p.
Promjena finansijske imovine (u hiljadama KM)	(543)/543	(27.130)/27.130	(54.260)/54.260	(108.520)/108.520

U slučaju scenarija pomjeranja krive prinosa na euro obveznice na gore za 1 b.p. (0,01%), finansijska imovina Centralne banke bi na dan 31. decembar 2023. godine bila smanjena za 595 hiljada KM (na 31. decembar 2022. godine: 543 hiljade KM).

U slučaju scenarija pomjeranja krive prinosa na euro obveznice na dolje za 1 b.p. (0,01%), finansijska imovina Centralne banke bi na dan 31. decembar 2023. godine bila veća za 595 hiljada KM (na 31. decembar 2022. godine: 543 hiljade KM).

Efekti na vrijednost finansijske imovine u slučaju scenarija većih pomjeranja (+/- 50 b.p., +/- 100 b.p., ili +/-200 b.p.) krive prinosa na euro obveznice, bili bi proporcionalni efektima promjene vrijednosti finansijske imovine uzrokovanim navedenim pomjeranjima krive prinosa za +/- 1 b.p (+/- 0,01%).

6.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se odnosi na moguće poteškoće u brzom likvidaciji dijela imovine, što je moguće u situaciji u kojoj su tržišni uslovi nepovoljni i također i kada dođe do nepoželjnog kretanja cijena.

Likvidnost portfolija deviznih rezervi je obezbjeđena držanjem dovoljnog iznosa likvidnih instrumenata u portfoliju.

Pod pojmom likvidne imovine definiše se imovina čija konverzija u novčana sredstva podrazumijeva minimalne transakcijske troškove i čija je vrijednost najbliža tržišnoj vrijednosti.

S obzirom na obavezu garantovanja konvertibilnosti KM, dnevna likvidnost mora biti obezbjeđena ročnom usklađenošću deviznih rezervi Centralne banke.

Okvir za likvidnost treba da uskladi prognozirane potencijalne potrebe za likvidnošću sa odgovarajućim likvidnim instrumentima. Likvidnost svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta podobnog za investiranje treba da bude razmotrena na odgovarajući način prije nego što se izvrši investiranje u taj instrument.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.3. Rizik likvidnosti (nastavak)**

Analiza ročnosti

Ročnost finansijskih obaveza Centralne banke na datume izvještavanja prikazana je u tabelama u nastavku na osnovu preostalog ugovornog dospjeća od datuma izvještavanja.

Novčanice i kovanice u opticaju su raspoređene u period do tri mjeseca.

31. decembar 2023.	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Bez	
U hiljadama KM	mjeseca	do 12	do 3	godine	određenog	Ukupno
		mjeseci	godine	godine	dospjeća	
Novčanice i kovanice u opticaju	7.565.108	-	-	-	-	7.565.108
Depoziti banaka	7.083.235	-	-	-	-	7.083.235
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	752.898	-	-	-	-	752.898
Ostale finansijske obaveze	4.104	64.319	-	-	-	68.423
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	15.405.345	64.319	-	-	-	15.469.664

31. decembar 2022.	Do 3	Od 3	Od 1	Preko 3	Bez	
U hiljadama KM	mjeseca	do 12	do 3	godine	određenog	Ukupno
		mjeseci	godine	godine	dospjeća	
Novčanice i kovanice u opticaju	7.436.097	-	-	-	-	7.436.097
Depoziti banaka	7.217.387	-	-	-	-	7.217.387
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	958.245	-	-	-	-	958.245
Ostale finansijske obaveze	4.023	-	-	-	-	4.023
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	15.615.752	-	-	-	-	15.615.752

Kamatonosne komponente deviznih rezervi, analizirane prema njihovoj preostaloj ugovorenoj ročnosti u odnosu na datume izvještavanja, su objavljene u [napomenama 8, 10 i 12](#).

7. GOTOVINA U STRANIM VALUTAMA

Gotovina u stranim valutama predstavlja gotovinu koja se drži u trezorima Centralne banke. Naredna tabela prikazuje stanja gotovine u stranim valutama sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Gotovina u stranim valutama:		
EUR	455.191	571.982
USD	-	21
GBP	-	17
UKUPNO	455.191	572.020

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima gotovina u stranim valutama je uključena u novac i novčane ekvivalente ([napomena 34](#)).

8. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA

Depoziti kod inostranih banaka predstavljaju investirana sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja se drže na računima inostranih banaka i međunarodnih finansijskih institucija. Depoziti kod inostranih banaka uključuju depozite po viđenju i oročene depozite i drže se kod inostranih banaka zemalja eurozone i zemalja van eurozone ([napomena 6.1.2](#)).

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, devizni depoziti po viđenju i devizni depoziti sa rokom dospijeca do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja, su uključeni u novac i novčane ekvivalente. Naredna tabela prikazuje analizu depozita kod inostranih banaka za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima:

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Depoziti po viđenju	1.811.641	1.628.560
Oročeni depoziti do 3 mjeseca ili kraće od datuma sticanja	4.744.565	5.646.221
Umanjenje vrijednosti	(1.486)	(1.752)
Uključeno u novac i novčane ekvivalente (napomena 34)	6.554.720	7.273.029
Oročeni depoziti preko 3 mjeseca od datuma sticanja	1.772.041	1.000.269
Umanjenje vrijednosti	(171)	(99)
Ukupno	1.771.870	1.000.171
UKUPNO	8.326.590	8.273.200

8. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Naredna tabela prikazuje stanja oročenih depozita i depozita po viđenju sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Oročeni depoziti:		
EUR	6.512.976	6.646.490
USD	3.630	-
	6.516.606	6.646.490
Umanjenje vrijednosti	(1.520)	(1.734)
Ukupno	6.515.086	6.644.756
Depoziti po viđenju:		
EUR	1.802.057	1.621.860
CHF	4.325	2.306
USD	3.199	2.351
GBP	2.060	2.043
	1.811.641	1.628.560
Umanjenje vrijednosti	(137)	(116)
Ukupno	1.811.504	1.628.444
UKUPNO	8.326.590	8.273.200

Prosječne kamatne stope na oročene depozite denominovane u EUR valuti u 2023. godini se kreću u rasponu od 1,95% do 4,12% godišnje (2022: Zaključno sa julom prosječne kamatne stope na oročene depozite denominovane u EUR valuti su bile negativne i kretale su se u rasponu od 0,59% do 0,24% godišnje; od jula 2022. godine, prosječne kamatne stope na oročene depozite su bile pozitivne i kretale su se u rasponu od 0,02% do 2,11% godišnje).

Prosječne kamatne stope na depozite po viđenju denominovane u EUR valuti u 2023. godini se kreću u rasponu od 0,00% do 4,00% godišnje (2022: Prosječne negativne kamatne stope na depozite po viđenju denominovane u EUR valuti, zaključno za augustom 2022. godine, su se kretale u rasponu od 0,90% do 0,21% godišnje; od augusta 2022. godine, prosječne pozitivne kamatne stope kretale su se u rasponu od 0,00% do 1,68% godišnje).

Depoziti kod inostranih banaka uključuju neto obračunatu kamatu u iznosu od 36.082 hiljade KM na dan 31. decembar 2023. godine (31. decembar 2022. godine: Uključivali su neto obračunatu kamatu u iznosu od 8.503 hiljade KM).

Prosječna stopa efektivnog prinosa na depozite kod inostranih banaka iznosi 3,19% za 2023. godinu (2022: Prosječna stopa efektivnog prinosa je iznosila 0,21%).

8. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Naredna tabela prikazuje analizu oročenih depozita kod inostranih banaka prema preostaloj ugovorenoj ročnosti u odnosu na datume izvještavanja:

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Do mjesec dana	3.983.673	3.980.765
Od jednog do dva mjeseca	960.845	1.469.432
Od dva do tri mjeseca	738.995	764.312
Od tri do četiri mjeseca	298.167	431.981
Od četiri do dvanaest mjeseci	534.926	-
Ukupno	6.516.606	6.646.490
Umanjenje vrijednosti	(1.520)	(1.734)
UKUPNO	6.515.086	6.644.756

Analiza depozita kod inostranih banaka prema vrsti finansijske institucije u kojoj su sredstva investirana data je sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Inostrane komercijalne banke		
Oročeni depoziti	2.739.866	3.104.888
Prekonoćni depoziti	1.199.902	543.721
Depoziti po viđenju	4.506	3.481
	3.944.274	3.652.090
Inostrane centralne banke		
Oročeni depoziti	2.038.953	2.997.881
Prekonoćni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	1.799.686	1.621.296
	3.838.639	4.619.177
Međunarodne finansijske institucije		
Oročeni depoziti	537.885	-
Prekonoćni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	7.449	3.783
	545.334	3.783
Ukupno	8.328.247	8.275.050
Umanjenje vrijednosti (napomena 6.1.1.)	(1.657)	(1.850)
UKUPNO	8.326.590	8.273.200

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za depozite kod inostranih banaka na datume izvještavanja je objavljeno u [napomeni 6.1.2.](#)

8. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Depoziti kod inostranih banaka, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Švicarska		
Oročeni depoziti	2.257.205	1.574.653
Depoziti po viđenju	7.449	3.783
	2.264.654	1.578.436
Francuska		
Oročeni depoziti	1.682.242	1.260.994
Depoziti po viđenju	278.492	78.346
	1.960.734	1.339.340
Luksemburg		
Oročeni depoziti	1.481.122	1.235.348
Depoziti po viđenju	374.134	392.457
	1.855.256	1.627.805
Velika Britanija		
Oročeni depoziti	1.096.037	1.185.316
Depoziti po viđenju	-	-
	1.096.037	1.185.316
Njemačka		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	1.052.667	1.055.215
	1.052.667	1.055.215
Nizozemska		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	98.468	98.100
	98.468	98.100
SAD		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	431	659
	431	659
Slovačka		
Oročeni depoziti	-	1.390.179
Depoziti po viđenju	-	-
	-	1.390.179
Ukupno oročeni depoziti	6.516.606	6.646.490
Ukupno depoziti po viđenju	1.811.641	1.628.560
Umanjenje vrijednosti	(1.657)	(1.850)
UKUPNO	8.326.590	8.273.200

9. SPECIJALNA PRAVA VUČENJA U MMF-u

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Račun specijalnih prava vučenja u MMF-u	2.053	147
Obračunata kamata	20	2
Ukupno	2.073	149
Umanjenje vrijednosti	-	-
UKUPNO	2.073	149

Promjene po osnovu specijalnih prava vučenja u MMF-u u izvještajnim periodima su prikazane u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	2023.	2022.
Na dan 1. januar	149	1.881
Novčani prilivi po računu specijalnih prava vučenja	75.937	22.772
Novčani odlivi	(73.705)	(24.445)
Prihodi od kamata po računu specijalnih prava vučenja	189	27
Naplata obračunate kamate	(171)	(25)
Neto (gubici) od kursnih razlika	(326)	(61)
Na dan 31. decembar	2.073	149

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima specijalna prava vučenja u MMF-u su uključena u novac i novčane ekvivalente ([napomena 34](#)).

10. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit predstavljaju sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja su investirana u likvidne državne vladine obveznice zemalja eurozone. Portfolio ovih dužničkih instrumenata se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su denominovani u EUR valuti.

Struktura ulaganja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je prikazana sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Kuponski dužnički instrumenti	4.476.401	4.656.303
Obračunata kamata na kuponske dužničke instrumente	29.919	31.978
	4.506.320	4.688.281
Diskontni dužnički instrumenti	1.672.235	1.212.615
Obračunati (diskont) na diskontne dužničke instrumente	(28.425)	(13.307)
	1.643.810	1.199.308
UKUPNO	6.150.130	5.887.589

Na dan 31. decembar 2023. godine rezervacije za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente, priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, iznose 904 hiljade KM (31. decembar 2022. godine: 910 hiljada KM).

10. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT (NASTAVAK)

Tokom 2023. godine, neto povećanja po osnovu rezervacija za očekivane kreditne gubitke, priznata u dobit ili gubitak, iznose 99 hiljada KM (2022: Neto otpuštanja 239 hiljada KM). Za više informacija pogledati [napomene 6.1.1](#) i [27](#).

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu iznosi 0,75% za 2023. godinu (2022: Prosječna negativna stopa efektivnog prinosa je iznosila 0,74%).

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, analizirani prema zemlji u koju su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tabelom:

	31. decembar 2023.		31. decembar 2022.	
	U hiljadama KM	%	U hiljadama KM	%
<i>Njemačka</i>	1.842.371	29,96	1.698.303	28,84
<i>Francuska</i>	1.578.434	25,67	1.244.391	21,13
<i>Španija</i>	683.479	11,11	795.710	13,52
<i>Belgija</i>	683.296	11,11	483.940	8,22
<i>Italija</i>	457.921	7,45	487.539	8,28
<i>Finska</i>	349.641	5,69	231.787	3,94
<i>Austrija</i>	303.826	4,94	461.229	7,83
<i>Nizozemska</i>	173.428	2,82	444.257	7,55
<i>Irska</i>	40.118	0,65	40.433	0,69
<i>Slovačka</i>	37.616	0,60	-	-
UKUPNO	6.150.130	100,00	5.887.589	100,00

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na datume izvještavanja je objavljeno u [napomeni 6.1.2](#).

Promjene po osnovu dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit tokom izvještajnih perioda su prikazane u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	2023.	2022.
Na dan 1. januar	5.887.589	11.629.592
Kupovine tokom godine	4.741.235	4.706.082
Prodaje tokom godine	(987.892)	(4.632.890)
Prihodi od kamata priznati tokom godine (napomena 22)	69.366	21.900
Efekti negativnih kamatnih stopa priznati tokom godine (napomena 22)	(4.427)	(26.880)
Dospijeća dužničkih instrumenata	(3.640.509)	(5.365.116)
Dospijeća kupona	(29.186)	(79.955)
Neto nerealizovana promjena fer vrijednosti tokom godine	113.948	(365.150)
Transakcijski troškovi	6	6
Na dan 31. decembar	6.150.130	5.887.589

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, analizirani po njihovom preostalom ugovorenom dospjeću u odnosu na datume izvještavanja, su prikazani u sljedećoj tabeli:

10. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT (NASTAVAK)

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Do tri mjeseca	716.892	514.934
Od tri do dvanaest mjeseci	2.943.406	3.120.538
Od jedne do tri godine	2.414.490	2.180.052
Preko tri godine	75.342	72.065
UKUPNO	6.150.130	5.887.589

11. MONETARNO ZLATO

Na datume izvještavanja, vrijednosti ulaznih podataka za izračun fer vrijednosti monetarnog zlata su date u sljedećoj tabeli:

Na dan	Količina unci	Cijena jedne unce u KM	Fer vrijednost monetarnog zlata na dan u hiljadama KM
31. decembar 2023.	48.000	3.655,40	175.459
31. decembar 2022.	48.000	3.334,17	160.040

Promjene po osnovu monetarnog zlata u izvještajnim periodima su date u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	2023.	2022.
Na dan 1. januar	160.040	301.987
Neto nerealizovana promjena u fer vrijednosti tokom godine	15.419	19.996
Prodaje tokom godine	-	(161.943)
Na dan 31. decembar	175.459	160.040

12. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku predstavljaju sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja su investirana u likvidne državne vladine obveznice zemalja eurozone sa namjerom držanja do njihovog dospijea. Na datume izvještavanja, ovaj portfolio se sastoji od dugoročnih kuponskih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku su denominovani u EUR valuti.

Struktura ulaganja dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku je prikazana sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Kuponski dužnički instrumenti	1.178.064	1.170.693
Obračunata kamata na kuponske dužničke instrumente	2.576	2.394
Ukupno	1.180.640	1.173.087
Umanjenje vrijednosti	(219)	(225)
UKUPNO	1.180.421	1.172.862

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po amortizovanom trošku iznosi 1,01% za 2023. godinu (2022. godina: 0,98%).

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku, analizirani prema zemlji u koju su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tabelom:

	31. decembar 2023.		31. decembar 2022.	
	U hiljadama KM	%	U hiljadama KM	%
<i>Francuska</i>	221.715	18,78	219.864	18,74
<i>Španija</i>	191.383	16,21	190.370	16,23
<i>Austrija</i>	190.662	16,15	189.737	16,17
<i>Italija</i>	153.706	13,02	152.343	12,99
<i>Finska</i>	93.034	7,88	92.434	7,88
<i>Belgija</i>	91.810	7,78	91.070	7,76
<i>Njemačka</i>	58.887	4,99	58.883	5,02
<i>Nizozemska</i>	55.710	4,72	55.142	4,70
<i>Irska</i>	54.933	4,65	54.470	4,64
<i>Slovačka</i>	41.528	3,52	41.776	3,56
<i>Luksemburg</i>	27.272	2,30	26.998	2,31
Ukupno	1.180.640	100,00	1.173.087	100,00
Umanjenje vrijednosti	(219)		(225)	
UKUPNO	1.180.421		1.172.862	

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za dužničke instrumente po amortizovanom trošku na datume izvještavanja je objavljeno u [napomeni 6.1.2.](#)

Promjene po osnovu dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku tokom izvještajnih perioda su prikazane u sljedećoj tabeli:

12. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (NASTAVAK)

U hiljadama KM	2023.	2022.
Na dan 1. januar	1.172.862	-
Kupovine tokom godine	-	1.166.137
Prihodi od kamata priznati tokom godine (napomena 22)	11.912	8.669
Dospijeća kupona	(4.359)	(1.721)
Neto umanjnje vrijednosti tokom godine	6	(225)
Transakcijski troškovi	-	2
Na dan 31. decembar	1.180.421	1.172.862

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku, analizirani po njihovom preostalom ugovorenom dospijeću u odnosu na datume izvještavanja, su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Do tri mjeseca	-	-
Od tri do dvanaest mjeseci	58.406	-
Od jedne do tri godine	154.187	116.872
Preko tri godine	968.047	1.056.215
Ukupno	1.180.640	1.173.087
Umanjenje vrijednosti	(219)	(225)
UKUPNO	1.180.421	1.172.862

13. OSTALA IMOVINA

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Potraživanja od rezidentnih banaka	2.526	2.495
Žiro računi (napomena 34)	642	1.435
Potraživanja od službenika po osnovu manjka gotovog novca	601	601
Ostala razna finansijska imovina	377	358
Ukupno	4.146	4.889
Umanjenje vrijednosti	(607)	(607)
Ukupno ostala finansijska imovina	3.539	4.282
Unaprijed plaćeni troškovi za proizvodnju novčanica i kovanica	11.062	12.995
Unaprijed plaćeni troškovi za administrativno poslovanje	1.367	587
Numizmatičke zbirke	1.198	1.190
Ostala razna nefinansijska imovina	218	226
Ukupno ostala nefinansijska imovina	13.845	14.998
UKUPNO	17.384	19.280

Kako je objašnjeno u [napomeni 3.9](#), unaprijed plaćeni troškovi za proizvodnju novčanica i kovanica se početno priznaju kao odgođeni troškovi i naknadno se amortizuju priznavanjem troškova tokom perioda od pet godina. Za više informacija pogledati [napomenu 31](#).

14. NEKRETNINE I OPREMA

U hiljadama KM	Zemljište i zgrade	Oprema i namještaj	Vozila	Ostalo	Imovina u pripremi	Nekretnine i oprema ukupno
Nabavna vrijednost						
Na dan 1. januar 2022.	49.674	27.741	1.412	1.078	42	79.947
Nabavke	-	-	-	-	838	838
Prenos na upotrebu	-	750	-	-	(750)	-
Otpisi i otuđenja	-	(2.022)	(10)	(19)	-	(2.051)
Na dan 31. decembar 2022.	49.674	26.469	1.402	1.059	130	78.734
Nabavke	-	-	-	-	1.184	1.184
Prenos na upotrebu	-	1.144	-	21	(1.165)	-
Otpisi i otuđenja	-	(769)	(178)	(8)	-	(955)
Na dan 31. decembar 2023.	49.674	26.844	1.224	1.072	149	78.963
Akumulirana amortizacija						
Na dan 1. januar 2022.	7.133	20.463	1.275	899	-	29.770
Trošak amortizacije	580	1.787	73	37	-	2.477
Otpisi i otuđenja	-	(2.019)	(10)	(19)	-	(2.048)
Na dan 31. decembar 2022.	7.713	20.231	1.338	917	-	30.199
Trošak amortizacije	580	1.736	61	27	-	2.404
Otpisi i otuđenja	-	(764)	(178)	(8)	-	(950)
Na dan 31. decembar 2023.	8.293	21.203	1.221	936	-	31.653
Neto knjigovodstvena vrijednost						
Na dan 1. januar 2023.	41.961	6.238	64	142	130	48.535
Na dan 31. decembar 2023.	41.381	5.641	3	136	149	47.310

Zemljište za izgradnju poslovne zgrade Glavne jedinice Sarajevo je kupljeno na osnovu ugovora sa Opštinom Centar radi izgradnje poslovnog objekta. Tokom realizacije ugovora, Opština Centar donijela je Rješenje kojim se odbija izdavanje urbanističke saglasnosti za izgradnju poslovnog objekta (07-19-421/20 od 17. juna 2022. godine) koje je nakon drugostepenog postupka postalo konačno Rješenjem nadležnog kantonalnog Ministarstva (05-19-1081/22 od 22. novembra 2022. godine). Pored navedenog, u pogledu predmetnog zemljišta Centralna banka vodi sudski postupak radi poništenja Rješenja nadležnog kantonalnog Ministarstva kao drugostepenog organa (Tužba od 5. januara 2023. godine) i sudski postupak protiv Opštine Centar radi raskida ugovora i naknade štete (Tužba od 20. oktobra 2023. godine).

Centralna banka je zakonski vlasnik zemljišta i nema neizvršenih ugovornih obaveza prema prodavcu zemljišta.

Izuzev navedenog, Centralna banka nije imala nikakvih drugih terećenja po osnovu svojih nekretnina i opreme na datume izvještavanja.

15. NEMATERIJALNA IMOVINA

U hiljadama KM	Softveri i ostala nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	Nematerijalna imovina ukupno
Nabavna vrijednost			
Na dan 1. januar 2022.	16.136	-	16.136
Nabavke	-	287	287
Prenos na upotrebu	287	(287)	-
Otpisi i otuđenja	(470)	-	(470)
Na dan 31. decembar 2022.	15.953	-	15.953
Nabavke	-	410	410
Prenos na upotrebu	410	(410)	-
Otpisi i otuđenja	(310)	-	(310)
Na dan 31. decembar 2023.	16.053	-	16.053
Akumulirana amortizacija			
Na dan 1. januar 2022.	15.153	-	15.153
Trošak amortizacije	426	-	426
Otpisi i otuđenja	(470)	-	(470)
Na dan 31. decembar 2022.	15.109	-	15.109
Trošak amortizacije	390	-	390
Otpisi i otuđenja	(310)	-	(310)
Na dan 31. decembar 2023.	15.189	-	15.189
Neto knjigovodstvena vrijednost			
Na dan 1. januar 2023.	844	-	844
Na dan 31. decembar 2023.	864	-	864

16. OSTALA ULAGANJA

Struktura ostalih ulaganja je sljedeća:

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
<i>Vlasnički instrumenti</i>		
Dionice BIS-a	27.803	27.803
Dionice SWIFT-a	10	10
UKUPNO	27.813	27.813

BIS banka je specijalizovana međunarodna finansijska institucija u vlasništvu i pod upravom 63 centralne banke širom svijeta čija je osnovna uloga da podstiče saradnju među centralnim bankama, teži da obezbijedi monetarnu i finansijsku stabilnost i posreduje u finansijskim transakcijama između centralnih banaka. Dionice BIS banke su isključivo u vlasništvu centralnih banaka i monetarnih vlasti.

SWIFT je međunarodno udruženje u vlasništvu finansijskih institucija koje su njegovi članovi.

Dionicama BIS-a i SWIFT-a se ne trguje.

16. OSTALA ULAGANJA (NASTAVAK)

Centralna banka posjeduje obične dionice BIS banke po nominalnoj vrijednosti od 5.000 SDR po dionici, plaćenih u iznosu od 25% njihove nominalne vrijednosti od strane bivše Jugoslavije. U skladu sa Statutom BIS-a, preostalih 75% nominalne vrijednosti dionica se uplaćuje od strane Centralne banke po pozivu BIS-a. Centralna banka ima pravo na dividendu po osnovu ovih dionica ([napomena 28](#)).

Dionice SWIFT-a se sastoje od dvije obične dionice i njihova ukupna vrijednost je 10 hiljada KM.

Dionice BIS-a i SWIFT-a predstavljaju nekotirane vlasničke instrumente čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi i stoga se evidentiraju po trošku sticanja.

17. NOVČANICE I KOVANICE U OPTICAJU

Promjene po osnovu novčanica i kovanica u opticaju tokom izvještajnih perioda su prikazane u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Na dan 1. januar	7.436.097	6.923.818
Neto porast vrijednosti novčanica i kovanica u opticaju tokom godine	129.011	512.279
Na dan 31. decembar	7.565.108	7.436.097

Apoenska struktura i količina novčanica i kovanica u opticaju je prikazana u sljedećoj tabeli:

	Apoen	31. decembar 2023.		31. decembar 2022.	
		Komada	Vrijednost u hiljadama KM	Komada	Vrijednost u hiljadama KM
Kovanice	0,05	101.836.346	5.092	94.835.088	4.742
Kovanice	0,10	144.279.167	14.428	134.369.633	13.437
Kovanice	0,20	106.401.362	21.280	98.502.878	19.701
Kovanice	0,50	49.610.221	24.805	46.202.553	23.101
Kovanice	1	74.067.545	74.068	69.045.388	69.045
Kovanice	2	21.957.007	43.914	19.744.315	39.489
Kovanice	5	16.301.766	81.509	14.846.895	74.234
Ukupno kovanice			265.096		243.749
Novčanice	10	15.705.792	157.058	14.985.812	149.858
Novčanice	20	12.168.451	243.369	11.453.994	229.080
Novčanice	50	27.815.563	1.390.778	27.570.944	1.378.547
Novčanice	100	45.958.334	4.595.833	45.234.277	4.523.428
Novčanice	200	4.564.870	912.974	4.557.175	911.435
Ukupno novčanice			7.300.012		7.192.348
UKUPNO			7.565.108		7.436.097

18. DEPOZITI BANAKA

Struktura depozita banaka prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Depoziti rezidentnih banaka	7.082.560	7.215.919
Računi rezervi organizacionih jedinica Centralne banke	642	1.435
Posebni depoziti rezidentnih banaka – blokirana sredstva	33	33
UKUPNO	7.083.235	7.217.387

Depoziti rezidentnih banaka služe za ispunjavanje politike obavezne rezerve Centralne banke, za poravnanje platnih transakcija između rezidentnih banaka međusobno, kao i za transakcije rezidentnih banaka sa Centralnom bankom. Na dan 31. decembar 2023. godine ukupan iznos depozita rezidentnih banaka od 7.082.560 hiljada KM predstavlja depozite 22 rezidentne banke (31. decembar 2022. godine: Iznos od 7.215.919 hiljada KM je predstavljao depozite 22 rezidentne banke).

Depoziti rezidentnih banaka uključuju obračunatu naknadu po osnovu politike obavezne rezerve u iznosu od 1.181 hiljade KM na dan 31. decembar 2023. godine (31. decembar 2022. godine: Uključivali su negativnu obračunatu naknadu u iznosu od 894 hiljade KM).

Osnovicu za obračun obavezne rezerve rezidentnih banaka čine depoziti i pozajmljena sredstva bez obzira u kojoj valuti su sredstva izražena.

Centralna banka definiše jedinstvenu stopu obavezne rezerve koju primjenjuje na osnovicu obavezne rezerve jednako za sve rezidentne banke. Stopa obavezne rezerve iznosi 10% na datume izvještavanja.

Iznosi iznad obavezne rezerve su depoziti rezidentnih banaka koje one drže na svojim računima rezervi. Više informacija o primijenjenim stopama naknada po osnovu instrumenta obavezne rezerve Centralne banke u izvještajnim periodima je objavljeno u [napomeni 22](#).

19. DEPOZITI VLADE I OSTALIH JAVNIH INSTITUCIJA

Struktura depozita Vlade i ostalih javnih institucija prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Budžetski depoziti institucija BiH	633.891	560.390
Depoziti ostalih domaćih vlada i vladinih institucija	85.101	125.108
Depozitni račun po transakcijama MMF-a	17.019	26
Depoziti ostalih javnih institucija	16.887	272.721
UKUPNO	752.898	958.245

20. REZERVISANJA

Rezervisanja se odnose na rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenim te rezervisanja za potencijalne obaveze po osnovu sudskih sporova.

Promjene u rezervisanjima su prikazane u sljedećim tabelama:

U hiljadama KM	2023.			
	Sudski sporovi	Otpremnine zaposlenim	Jubilarne nagrade	Ukupno
Na dan 1. januar	-	860	37	897
Otpuštanja rezervisanja	-	(15)	-	(15)
Povećanja u rezervisanjima	300	689	281	1.270
Ukupno priznato u dobit ili gubitak	300	674	281	1.255
Plaćeni iznosi	-	(115)	(12)	(127)
Na dan 31. decembar	300	1.419	306	2.025

U hiljadama KM	2022.			
	Sudski sporovi	Otpremnine zaposlenim	Jubilarne nagrade	Ukupno
Na dan 1. januar	-	1.373	33	1.406
Otpuštanja rezervisanja	-	(398)	-	(398)
Povećanja u rezervisanjima	-	58	13	71
Ukupno priznato u dobit ili gubitak	-	(340)	13	(327)
Plaćeni iznosi	-	(173)	(9)	(182)
Na dan 31. decembar	-	860	37	897

Sudski sporovi

Centralna banka se pojavljuje kao tužena strana u nekoliko sudskih procesa koji proizlaze iz njenog poslovanja. Centralna banka je formirala rezervisanja za sudske sporove u kojima se pojavljuje kao tužena strana u iznosu od 300 hiljada KM na osnovu postojanja neizvjesnosti finalnog ishoda sudskih sporova za 2023. godinu (2022: Centralna banka nije vršila rezervisanja za sudske sporove).

Preuzete obaveze

Na datume izvještavanja, Centralna banka nema ugovorenih obaveza koje nisu priznate.

21. OSTALE OBAVEZE

Struktura ostalih obaveza data je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Obaveze za raspodjelu dijela dobiti u budžet BiH (napomena 32)	64.319	-
MMF-ovi računi broj 1 i 2 (napomena 37)	2.203	2.268
Dobavljači	1.527	1.322
Depoziti Svjetske banke	251	315
Obračunate, a nefakturisane obaveze	92	101
Ostale razne finansijske obaveze	31	17
Ukupno ostale finansijske obaveze	68.423	4.023
Nefinansijske obaveze po raznim osnovama	215	229
Naplaćeni i odloženi prihodi	31	49
Ukupno ostale nefinansijske obaveze	246	278
UKUPNO	68.669	4.301

22. NETO KAMATNI PRIHODI

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2023.	2022.
Kamatni prihodi po osnovu:		
Depozita kod inostranih banaka (napomena 8)	249.220	23.031
Dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (napomena 10)	69.366	21.900
Dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku (napomena 12)	11.912	8.669
Specijalnih prava vučenja u MMF-u	189	27
Efekata negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite rezidentnih banaka	-	25.205
Ukupno	330.687	78.832
Kamatni rashodi po osnovu:		
Depozita rezidentnih banaka	(9.842)	-
Efekata negativnih kamatnih stopa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (napomena 10)	(4.427)	(26.880)
Efekata negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka	-	(12.146)
Ukupno	(14.269)	(39.026)
Neto kamatni prihodi	316.418	39.806

22. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Ukupni kamatni i srodni prihodi i rashodi po klasama kamatonosnih finansijskih instrumenta su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2023.	2022.
1. Finansijska imovina po amortizovanom trošku		
<i>Kamatni prihodi po osnovu:</i>		
Depozita kod inostranih banaka	249.220	23.031
Dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku	11.912	8.669
Specijalnih prava vučenja u MMF-u	189	27
	<u>261.321</u>	<u>31.727</u>
<i>Kamatni rashodi po osnovu:</i>		
Efekti negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka	-	(12.146)
	<u>-</u>	<u>(12.146)</u>
Ukupno	261.321	19.581
2. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		
Kamatni prihodi	69.366	21.900
Efekti negativnih kamatnih stopa	(4.427)	(26.880)
Ukupno	64.939	(4.980)
3. Finansijske obaveze po amortizovanom trošku		
Kamatni rashodi po osnovu depozita rezidentnih banaka	(9.842)	-
Efekti negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite rezidentnih banaka	-	25.205
Ukupno	(9.842)	25.205
Neto kamatni prihodi	316.418	39.806

Osnovicu za obračun rashoda od kamata odnosno efekata negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite rezidentnih banaka generiše ukupan iznos depozita rezidentnih banaka na računima rezervi tokom desetodnevnog obračunskog perioda, koji se sastoji od iznosa sredstava obavezne rezerve i iznosa sredstava iznad obavezne rezerve.

U periodu 1.1. - 31.12.2023. godine, Centralna banka obračunava i isplaćuje naknadu rezidentnim bankama primjenjujući stope naknada na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti odnosno na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom. Centralna banka obračunava nultu stopu naknade na sredstva iznad obavezne rezerve rezidentnih banaka.

U periodu 1.1. - 31.12.2022. godine, Centralna banka nije obračunavala naknadu na iznos sredstava obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti. Naknada se obračunavala i naplaćivala na iznos sredstava obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama, osnovice u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom te na iznos sredstava iznad obavezne rezerve rezidentnih banaka.

22. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

U periodu 1.1. - 31.8.2022. godine, stope naknada Centralne banke su bile vezane za iznos kamatne stope na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod ECB-a, s tim da se stopa naknade na iznos sredstava obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i osnovice u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom dodatno umanjivala za 10 baznih poena, a na iznos sredstava iznad obavezne rezerve za 25 baznih poena. Negativna kamatna stopa na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod ECB-a je iznosila 0,50% do 26. jula 2022. godine, a od 27. jula 2022. godine je iznosila 0,00%.

U periodu 1.9. - 31.12.2022. godine, Centralna banka je fiksno odredila negativne stope naknada bez vezivanja za promjene iznosa kamatne stope na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod ECB-a.

Naredna tabela prikazuje primijenjene stope naknada Centralne banke tokom izvještajnih perioda:

Osnovica za obračun naknade	Stopa naknade Centralne banke za period	
	1.1. - 30.6.	1.7. - 31.12.
2023.		
Sredstva obavezne rezerve	1.1. - 30.6.	1.7. - 31.12.
<i>Osnovica u domaćoj valuti</i>	0,25%	0,50%
<i>Osnovica u stranim valutama</i>	0,10%	0,30%
<i>Osnovica u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom</i>	0,10%	0,30%
Sredstva iznad obavezne rezerve	0,00%	0,00%
2022.		
Sredstva obavezne rezerve	1.1. - 31.7.	1.8. - 31.12.
<i>Osnovica u domaćoj valuti</i>	0,00%	0,00%
<i>Osnovica u stranim valutama</i>	(0,60%)	(0,10%)
<i>Osnovica u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom</i>	(0,60%)	(0,10%)
Sredstva iznad obavezne rezerve	(0,75%)	(0,25%)

Kamatni rashodi po osnovu depozita rezidentnih banaka uključuju rashode po osnovu sredstava obaveznih rezervi u iznosu od 9.842 hiljade KM za 2023. godinu (2022. godina: Efekti negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite rezidentnih banaka su uključivali prihode po osnovu sredstava iznad obaveznih rezervi u iznosu od 19.985 hiljada KM i 5.220 hiljada KM po osnovu sredstava obaveznih rezervi).

Više informacija vezano za politiku obavezne rezerve Centralne banke objavljeno je u [napomeni 18](#).

22. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Naredna tabela prikazuje iznose kamatnih prihoda i efekte negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka sa analitičkim prikazom pripadajućih iznosa u zavisnosti od tipa oročenja:

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2023.	2022.
Kamatni prihodi		
Oročeni depoziti	214.020	19.585
Depoziti po viđenju	35.200	3.446
Ukupno	249.220	23.031
Efekte negativnih kamatnih stopa		
Oročeni depoziti	-	(10.147)
Depoziti po viđenju	-	(1.999)
Ukupno	-	(12.146)
Neto kamatni prihodi	249.220	10.885

23. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2023.	2022.
Prihodi od naknada i provizija po osnovu:		
Usluga za rezidentne banke	20.465	20.969
Usluga za Vladu i druge nebankarske komitente	1.480	1.735
Ukupno	21.945	22.704
Rashodi od naknada i provizija po osnovu:		
Čuvanja i ostalih rashoda za dužničke instrumente	(499)	(749)
Transakcija sa bankama u inostranstvu	(32)	(36)
Ostalih rashoda od naknada i provizija	(3)	(6)
Ukupno	(534)	(791)
Neto prihodi od naknada i provizija	21.411	21.913

23. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA (NASTAVAK)

Centralna banka obračunava prihode od naknada i provizija prema utvrđenim tarifama za svoje usluge ([napomena 3.9](#)). Prihodi od naknada i provizija za rezidentne banke se dominantno generišu po osnovu transakcija u sistemu bruto poravnanja u realnom vremenu i u žiro kliring sistemu. Više informacija o funkcionisanju platnih sistema je objavljeno u [napomeni 38](#).

24. NETO REALIZOVANI (GUBICI) OD PRODAJE DUŽNIČKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT

	Za godinu koja je završila 31. decembra	
U hiljadama KM	2023.	2022.
Realizovani dobiti	-	20.145
Realizovani gubici	(22.487)	(83.615)
UKUPNO	(22.487)	(63.470)

Odgovarajući iznosi realizovanih dobitaka po osnovu otpuštanja rezervacija za očekivane kreditne gubitke za prodate dužničke instrumente su prikazani u [napomeni 6.1.1](#).

25. NETO REALIZOVANI DOBICI OD PRODAJE MONETARNOG ZLATA

Dobici koji proizilaze iz promjena fer vrijednosti monetarnog zlata, a koji su priznati u okviru ostale sveobuhvatne dobiti na poziciji rezervi fer vrijednosti za monetarno zlato, priznaju se kao realizovani dobiti u okviru računa dobiti ili gubitka na datum prodaje. Centralna banka nije prodavala monetarno zlato u 2023. godini (2022: Neto realizovani dobiti od prodaje 48.000 unci monetarnog zlata su iznosili 60.014 hiljada KM).

26. NETO (GUBICI) OD KURSNIH RAZLIKA

	Za godinu koja je završila 31. decembra	
U hiljadama KM	2023.	2022.
Neto nerealizovani (gubici) od kursnih razlika	(288)	(150)
Neto realizovani dobiti od kursnih razlika	86	108
UKUPNO	(202)	(42)

27. NETO POVEĆANJA / UMANJENJA VRIJEDNOSTI NA FINANSIJSKU IMOVINU

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2023.	2022.
Neto otpuštanja / (povećanja) po osnovu umanjenja vrijednosti na depozite kod inostranih banaka	193	(937)
Neto (povećanja) / otpuštanja po osnovu umanjenja vrijednosti na specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-
Neto (povećanja) / otpuštanja po osnovu rezervacija za očekivane kreditne gubitke na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(99)	239
Neto otpuštanja / (povećanja) po osnovu umanjenja vrijednosti na dužničke instrumente po amortizovanom trošku	6	(225)
Neto (povećanja) po osnovu umanjenja vrijednosti na ostalu finansijsku imovinu	-	(1)
UKUPNO	100	(924)

Više informacija o iznosima ukupnih dobitaka i gubitaka po osnovu otpuštanja i povećanja očekivanih kreditnih gubitaka u izvještajnim periodima je objavljeno u [napomeni 6.1.1.](#)

28. OSTALI PRIHODI

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2023.	2022.
Prihod od dividende po osnovu dionica BIS-a (napomena 16)	721	721
Neto efekti usklađivanja vrijednosti numizmatičkih zbirki	29	61
Ostali razni prihodi	43	68
UKUPNO	793	850

Tokom 2023. godine Centralna banka je primila dividendu po osnovu dionica BIS-a u iznosu od 721 hiljade KM (2022: 721 hiljada KM).

29. TROŠKOVI OSOBLJA

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2023.	2022.
Plate	12.530	10.499
Doprinosi i druge naknade na plate	6.972	5.874
Ostala primanja zaposlenih	2.086	2.025
Doprinosi i druge naknade na ostala primanja zaposlenih	531	551
Ukupno	22.119	18.949
Neto povećanja / (otpuštanja) u rezervisanjima za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenim (napomena 20)	955	(327)
UKUPNO	23.074	18.622

Troškovi osoblja uključuju 4.249 hiljada KM (2022: 3.637 hiljada KM) obaveznih doprinosa za penziono osiguranje plaćenih javnim zavodima za penziono osiguranje u BiH. Doprinosi se računaju kao postotak bruto plate.

Ostala primanja zaposlenih uglavnom čine troškovi po osnovu naknada za topli obrok, prevoz i regres.

Prosječan broj zaposlenih iznosi 353 za 2023. godinu (2022: 352).

Za obračun rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenim korištena je diskontna stopa od 4% (2022: 4%).

30. ADMINISTRATIVNI I OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2023.	2022.
Troškovi održavanja platnih sistema	1.794	1.693
Troškovi IT infrastrukture	1.049	894
Režijski troškovi	935	913
Troškovi pristupa zvaničnim servisima	794	751
Troškovi održavanja dugoročne imovine	608	520
Ostali administrativni i operativni troškovi	2.320	2.220
UKUPNO	7.500	6.991

31. TROŠKOVI PROIZVODNJE NOVČANICA I KOVANICA

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2023.	2022.
Troškovi proizvodnje i dizajna kovanica	2.454	1.604
Troškovi proizvodnje i dizajna novčanica	1.950	2.128
UKUPNO	4.404	3.732

32. RASPODJELA GODIŠNJE NETO DOBITI

Raspodjela godišnje neto dobiti Centralne banke vrši se u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci.

Odredbama Zakona o Centralnoj banci definisani su kriteriji raspodjele godišnje neto dobiti, po kojima Centralna banka usmjerava 60% tekuće dobiti na račun institucije zadužene za budžet BiH, ukoliko zadovolji kriterij da iznos početnog kapitala i generalnih rezervi (zadržane dobiti) bude jednak 5,00% ukupnog iznosa monetarne pasive.

Ovaj odnos prije raspodjele neto dobiti u 2023. godini iznosi 3,89% (2022: 3,67%). Odlukom Upravnog vijeća i u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, iznos od 171.063 hiljade KM iz ostvarene neto dobiti za 2023. godinu raspoređuje se u generalne rezerve (zadržanu dobit) čime je prvo zadovoljen zakonski uslov da iznos početnog kapitala i generalnih rezervi (zadržane dobiti) bude jednak 5,00% ukupnog iznosa monetarne pasive. Od preostale neto dobiti za 2023. godinu u iznosu od 107.198 hiljada KM, 60% raspoređuje se u budžet BiH u iznosu od 64.319 hiljada KM, a 40% raspoređuje se u generalne rezerve (zadržanu dobit) u iznosu od 42.879 hiljada KM (2022: Ukupna neto dobit za 2022. godinu u iznosu od 25.899 hiljada KM je bila alocirana u generalne rezerve odnosno zadržanu dobit Centralne banke).

2023.**Prije raspodjele dobiti**

	(u hiljadama KM)
Monetarna pasiva	15.401.241
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	598.999
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	3,89%

Raspodjela dobiti

	(u hiljadama KM)
Neto dobit prije raspodjele	278.261
Prva raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	171.063
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) poslije prve raspodjele	770.062
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	5,00%

Neto dobit poslije prve raspodjele

	(u hiljadama KM)
Neto dobit poslije prve raspodjele	107.198
Raspodjela dobiti u budžet BiH	64.319
Raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	42.879

Ukupna raspodjela neto dobiti za 2023. godinu

	(u hiljadama KM)
Ukupna raspodjela neto dobiti za 2023. godinu	278.261
Raspodjela dobiti u budžet BiH	64.319
Raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	213.942
Ukupno	278.261

Nakon raspodjele dobiti

	(u hiljadama KM)
Monetarna pasiva	15.401.241
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	812.941
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	5,28%

32. RASPODJELA GODIŠNJE NETO DOBITI (NASTAVAK)

2022.

Prije raspodjele dobiti

	(u hiljadama KM)
Monetarna pasiva	15.611.729
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	573.100
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	3,67%

Raspodjela dobiti

	(u hiljadama KM)
Neto dobit prije raspodjele	25.899
Raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	25.899

Nakon raspodjele dobiti

	(u hiljadama KM)
Monetarna pasiva	15.611.729
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	598.999
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	3,84%

33. KAPITAL

Struktura kapitala je prikazana u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Početni kapital	25.000	25.000
Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	(6.471)	(143.005)
Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	73.530	58.111
Ostale rezerve	31.300	31.300
Generalne rezerve (zadržana dobit)	787.941	573.999
Ukupno rezerve	886.300	520.405
UKUPNO	911.300	545.405

Početni kapital

Početni kapital predstavlja nominalni kapital koji je prema Zakonu o Centralnoj banci uplaćen 12. juna 1998. godine.

Rezerve fer vrijednosti

Rezerve fer vrijednosti se odnose na:

- Rezerve fer vrijednosti za dužničke instrumente i monetarno zlato i predstavljaju kumulativne nerealizovane dobitke i gubitke koji nastaju zbog promjena tržišne vrijednosti ovih finansijskih instrumenata tokom njihovog držanja.
- Rezervacije za očekivane kreditne gubitke i odnose se na dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Za više informacija pogledati [napomenu 6.1.1.](#)

33. KAPITAL (NASTAVAK)*Ostale rezerve*

Ostale rezerve se odnose na:

- Rezerve od donacija u iznosu od 3.497 hiljada KM po osnovu novčanih donacija primljenih od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine 12. juna 1998. godine. Status ovih rezervi je regulisan Odlukom Upravnog vijeća Centralne banke uz odobrenje Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Pravo raspolaganja rezervama od donacija je u nadležnosti Upravnog vijeća Centralne banke.
- Sredstva primljena u skladu sa Sporazumom o sukcesiji bivše Jugoslavije u iznosu od 27.803 hiljade KM i odnose se na dionice BIS-a (pogledati [napomenu 16](#)).

Generalne rezerve (zadržana dobit)

Generalne rezerve (zadržana dobit) čini akumulirana nedistribuirana dobit Centralne banke od početka njenog rada, 11. augusta 1997. godine. Status generalnih rezervi (zadržane dobiti) je u nadležnosti Upravnog vijeća Centralne banke. Generalne rezerve (zadržana dobit) se primarno koriste za alokaciju godišnje neto dobiti ili pokriće godišnjeg neto gubitka Centralne banke, kako je propisano Zakonom o Centralnoj banci.

Na dan 31. decembra 2023. godine došlo je do rasta kapitala u odnosu na dan 31. decembar 2022. godine. Rast kapitala primarno je ostvaren značajnim iznosom neto dobiti kao i značajnim smanjenjem negativnog stanja rezervi fer vrijednosti za dužničke instrumente. Kako je objavljeno u [napomeni 3.13](#), poduzete aktivnosti s ciljem prilagođavanja uslovima u okruženju u kojem Centralna banka investira devizne rezerve značajno su poboljšale finansijske performanse Centralne banke za 2023. godinu.

34. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Za potrebe Izvještaja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti se sastoje od:

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
U hiljadama KM		
Devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja (napomena 8)	4.744.565	5.646.221
Devizni depoziti po viđenju (napomena 8)	1.811.641	1.628.560
Gotovina u stranim valutama (napomena 7)	455.191	572.020
Specijalna prava vučenja u MMF-u (napomena 9)	2.073	149
Žiro računi (napomena 13)	642	1.435
Ukupno	7.014.112	7.848.385
Umanjenje vrijednosti	(1.486)	(1.752)
UKUPNO	7.012.626	7.846.633

Promjene u očekivanim kreditnim gubicima na novac i novčane ekvivalente su date u nastavku:

	2023.	2022.
U hiljadama KM		
Na dan 1. januar	1.752	858
Devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja	(287)	927
Devizni depoziti po viđenju	21	(33)
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-
Na dan 31. decembar	1.486	1.752

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Centralna banka u okviru svog redovnog poslovanja stupa u transakcije sa povezanim licima. Imajući u vidu da je Centralna banka osnovana aktom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a da je početni kapital uplaćen u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, transakcije koje se odvijaju u okviru redovnih operacija Centralne banke sa državom i institucijama BiH predstavljaju transakcije sa povezanim licima. U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka djeluje kao agent države i drugih institucija BiH. Centralna banka prima depozite od države i drugih javnih agencija koje je odredilo Predsjedništvo BiH i djeluje striktno u ime i po nalogu deponenta.

Transakcije sa državom i institucijama BiH prikazane su u slijedećim tabelama:

U hiljadama KM**Na dan****31. decembar 2023. godine**

	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	55	-	3	58
UKUPNO	55	-	3	58
OBAVEZE				
Depoziti deponenata	442.770	68	244.938	687.776
Ostale obaveze	-	-	94	94
UKUPNO	442.770	68	245.032	687.870

U hiljadama KM**Na dan****31. decembar 2022. godine**

	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	30	3	11	44
UKUPNO	30	3	11	44
OBAVEZE				
Depoziti deponenata	423.902	230.883	202.588	857.373
Ostale obaveze	-	-	1	1
UKUPNO	423.902	230.883	202.589	857.374

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

Ostvareni prihodi sa državom i institucijama BiH su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2023.	2022.
Prihodi od naknada i provizija		
Ministarstvo finansija i trezora BiH	111	129
Uprava za indirektno oporezivanje BiH	30	122
Agencija za osiguranje depozita BiH	13	54
UKUPNO	154	305

U obavljanju funkcija bankara, depozitara i fiskalnog agenta propisanih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka također vodi odgovarajuće računovodstvene evidencije i izvršava transakcije za državu i institucije BiH koji se vode u poslovnim knjigama Centralne banke vanbilansno. Više informacija o ovim vanbilansnim evidencijama prikazano je u [napomenama 36](#) i [37](#).

Naknade ključnim članovima upravljačke strukture

U skladu sa MRS-om 24, povezanim licima se smatraju članovi ključnog rukovodstva, bliski članovi porodica članova ključnog rukovodstva i društva pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem članova ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica.

Ukupne naknade članovima ključnog rukovodstva u 2023. godini iznose 1.165 hiljada KM, od čega se 727 hiljada KM odnosi na plate i ostale naknade, a 438 hiljada KM na poreze i doprinose (u 2022. godini ukupan iznos od 1.005 hiljada KM odnosio se na plate i ostale naknade u iznosu od 631 hiljadu KM, a 374 hiljade KM na poreze i doprinose).

36. VANBILANSNI DEPOZITI

Centralna banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i inostranih vlada i finansijskih organizacija i institucija. Kako ovi računi nisu niti imovina niti obaveze Centralne banke, oni nisu uključeni u izvještaj o finansijskom položaju Centralne banke.

Vanbilansni depoziti sadrže devizne račune vlada i vladinih institucija BiH i javnih agencija, za koje Centralna banka djeluje kao agent, kao i devizne račune rezidentnih banaka.

36. VANBILANSNI DEPOZITI (NASTAVAK)

Vanbilansni depoziti se sastoje od:

U hiljadama KM	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Depoziti Vijeća ministara BiH za budžet institucija BiH	304.440	197.946
Depoziti Vijeća ministara BiH za servisiranje vanjskog duga BiH	10.294	9.367
Ostali depoziti Vijeća ministara BiH	298	294
Depoziti Vijeća ministara BiH na osnovu sukcesije	48	47
Ukupno	315.080	207.654
Sredstva Agencije za osiguranje depozita BiH	589	20.985
Ukupno	589	20.985
Depozitni računi rezidentnih banaka	21.035	18.537
Depoziti – penzije iz Njemačke	237	348
Ukupno	21.272	18.885
UKUPNO	336.941	247.524

Ministarstvo finansija i trezora BiH je institucija koja djeluje u ime Vijeća ministara BiH i države u upravljanju i koordinaciji depozitima kako je prikazano u tabeli. Na dan 31. decembar 2023. godine ova sredstva ukupno iznose 315.080 hiljada KM (2022: 207.654 hiljade KM).

Investicije rezidenata vezane za vrijednosne papire

Centralna banka je omogućila Agenciji za osiguranje depozita BiH da investira u vrijednosne papire otvarajući račun (gotovinski račun i račun za čuvanje vrijednosnih papira) koji glasi na Centralnu banku. Sve transakcije na ovom računu odvijaju se između Agencije za osiguranje depozita BiH i njenog Asset Managera. Centralna banka za navedeni račun ne obračunava kamatu.

37. ČLANSTVO BIH U MMF-u

U skladu sa potpisanim sporazumima između BiH i MMF-a, Centralna banka je određena za fiskalnog agenta i depozitara za članstvo BiH u MMF-u. Uloga Centralne banke kao fiskalnog agenta je specifična zbog aranžmana valutnog odbora. Obavljajući funkciju fiskalnog agenta u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci i Zakonom o zaduživanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine, Centralna banka ni na koji način nije obavezna plaćati bilo koji dug BiH niti joj se može pripisati plaćanje takvog duga niti se njene devizne rezerve na bilo koji način mogu smatrati garancijom za plaćanje takvog duga. Centralna banka djeluje u ime Bosne i Hercegovine u njenim odnosima sa MMF-om, ali nema nikakvu odgovornost za sredstva i obaveze vezane uz članstvo.

Centralna banka drži račun specijalnih prava vučenja u MMF-u, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 u izvještaju o finansijskom položaju. Centralna banka također obezbjeđuje usluge čuvanja vrijednosnih papira Bosne i Hercegovine izdatih za pokriće članstva u MMF-u i za reotkup obaveza, a koji su evidentirani u vanbilansnoj evidenciji.

Specijalna prava vučenja u MMF-u su sredstva po viđenju denominovana u SDR-u na računu otvorenom kod MMF-a za Bosnu i Hercegovinu. Centralna banka drži specijalna prava vučenja kao dio svoje funkcije upravljanja deviznim rezervama. Ova sredstva su kamatonosna za Centralnu banku.

37. ČLANSTVO BIH U MMF-u (NASTAVAK)

MMF-ov račun broj 1 je račun MMF-a u Centralnoj banci koji se koristi za transakcije sa MMF-om vezane za korištenje i otplatu MMF-ovih kredita. MMF-ov račun broj 2 je račun MMF-a u Centralnoj banci koji koristi MMF za račune i administrativne isplate u KM na teritoriji Bosne i Hercegovine. Ovi računi su dio obaveza Centralne banke i iskazani su u KM.

Kvota je specifična vrsta imovine koja predstavlja uplatu za članstvo BiH u MMF-u i koja je denominovana u SDR-u. Kvota predstavlja glasačko pravo BiH u MMF-u, ograničenja za pristup finansijskim izvorima MMF-a i udio BiH u alokaciji SDR-a, koja su obračunska jedinica MMFa.

Vrijednosne papire izdaje Ministarstvo finansija i trezora BiH i one se zamjenjuju za KM. Ovi vrijednosni papiri su unovčivi na zahtjev MMF-a.

Alokacija SDR-a je također kamatonosna. Ministarstvo finansija i trezora BiH plaća kamatu na alokaciju specijalnih prava vučenja.

Račun vrijednosnih papira, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 predmetom su valutnog usklađivanja uvijek kada se valuta koristi u finansijskim transakcijama između MMF-a i BiH. Najmanje jednom godišnje, na kraju MMF-ove finansijske godine (30. april), sva držanja valuta u MMF-u se ponovo vrednuju po važećem kursu SDR-a. Ova vrijednosna prilagođavanja uključena su u prikazanim stanjima računa.

Centralna banka koristi neto metod u prikazivanju finansijske pozicije BiH u MMF-u, kako je prikazano narednom tabelom:

U hiljadama KM

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Kvota	631.516	649.867
Specijalna prava vučenja u MMF-u	2.073	149
UKUPNO IMOVINA	633.589	650.016
MMF-ov račun br. 1	1.579	1.625
MMF-ov račun br. 2	624	643
Vrijednosni papiri	1.291.461	1.543.253
Alokacija SDR	988.395	1.017.117
Obračunata kamata na alokaciju SDR	6.867	4.669
Računi plativih troškova	5.710	5.610
UKUPNO OBAVEZE	2.294.637	2.572.917
NETO POZICIJA BiH U MMF-u	1.661.048	1.922.901

Kvota BiH u MMF-u iznosi 265.200 hiljada SDR na datume izvještavanja. Kvota ne donosi kamatu.

38. DOMAĆI PLATNI SISTEM I SISTEM ZA PORAVNANJA

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je uspostavila sisteme preko kojih se obavljaju međubankarska plaćanja u KM u BiH.

Sistemi međubankarskog kliringa i poravnanja su od januara 2001. godine organizovani kroz dva platna sistema čiji je vlasnik i kojima upravlja Centralna banka. To su: sistem bruto poravnanja u realnom vremenu („BPRV“) i žirokliring sistem („ŽK“).

BPRV sistem je sistem preko kojeg se vrši poravnanje platnih naloga u realnom vremenu, a preko računa za poravnanje koje učesnici imaju otvorene kod Centralne banke. Učesnici u sistemu su banke koje imaju odobrenje za obavljanje poslova platnog prometa i Centralna banka. Poravnanje se smatra konačnim i neopozivim u trenutku kada je račun za poravnanje banke nalagodavca zadužen, te za isti iznos odobren račun za poravnanje banke primaoca u BPRV. Kroz sistem se izvršavaju transakcije iznad 10 hiljada KM, a za niže iznose je opcionalno korištenje.

ŽK sistem je sistem međubankarskog kliringa (bilateralni i multilateralni) za transakcije u iznosu manjem ili jednakom 10 hiljada KM. Poravnanje neto pozicija učesnika ŽK sistema se vrši preko računa za poravnanje u BPRV, kao i poravnanje transakcija pravnih lica koji su u funkciji obračunskih agenata kao što su npr. operatori kartičnog poslovanja. Učesnici u sistemu su banke koje imaju odobrenje za obavljanje poslova platnog prometa, a koje su učesnici u sistemu BPRV, kao i Centralna banka. Sistem je usklađen sa standardom SEPA-e, tj. ISO 20022. Kliring platnih naloga svih učesnika ŽK sistema izvršava se utvrđivanjem neto pozicije svakog pojedinačnog učesnika kao rezultat obračuna svih potraživanja i dugovanja učesnika za svaki klirinški ciklus.

Kreditni rizik

Svaki učesnik platnih sistema je dužan imati obezbijedena sredstva na računu za poravnanje prije poravnanja platnih naloga u BPRV.

U skladu sa ulogom Centralne banke, a kako je definisano Zakonom o Centralnoj banci, Centralnoj banci nije dozvoljeno kreditirati učesnike BPRV i ŽK sistema s ciljem obezbjeđivanja likvidnosti u sistemu na bilo koji način.

Operativni rizik

U cilju minimiziranja operativnog rizika nesmetanog funkcionisanja platnih sistema, izdata su Operativna pravila za BPRV i ŽK sisteme, kao prateće Odluke koje određuju minimalne standarde sigurnosti za funkcionisanje sistema.

Važeći sigurnosni ciljevi, politike i procedure imaju svrhu da obezbijede sigurnosne mjere i karakteristike. Sistemi i mreže funkcionišu u skladu sa uspostavljenim ciljevima i politikama. Sigurnosni ciljevi i politike se periodično pregledavaju. Od svakog učesnika se također zahtijeva da posjeduje određene sigurnosne mjere i kontrole za izvršavanje plaćanja.

Centralna banka je definisala sljedeće procedure za poravnanja u slučaju nepredviđenih situacija:

- **Planovi i mjere za nepredviđene situacije:** u slučaju prekida u redovnom funkcionisanju platnog sistema i sistema za poravnanje ili nekog drugog nepredviđenog događaja, Centralna banka je definisala mjere za nepredviđene situacije kako bi obezbijedila kontinuitet u funkcionisanju pouzdanih, ispravnih i zakonitih platnih transakcija u platnom sistemu i sistemu za poravnanje.
- **Rezervni sistem na primarnoj lokaciji i DR lokacija:** Centralna banka je osim primarne lokacije za platne sisteme, na kojoj postoje redundantni sistemi (u slučaju pada jednog, prelazi se na drugi sistem na primarnoj lokaciji), uspostavila i funkcionalan DR (Disaster Recovery) sistem na lokaciji Glavne banke Republike Srpske Centralne banke u Banjoj Luci.

38. DOMAĆI PLATNI SISTEM I SISTEM ZA PORAVNANJA (NASTAVAK)**Nadgledanje i razvoj platnih sistema**

Centralna banka primjenjujući principe i odgovornosti definisane „Principima za infrastrukturu finansijskog tržišta“ koje je donio Odbor za platni sistem i sistem poravnanja BIS-a (CPSS) i Međunarodna organizacija komisija za vrijednosne papire (IOSCO) vrši konstantan monitoring i periodičnu procjenu funkcionisanja platnih sistema u odnosu na usvojene principe. Aktivnostima procjene usklađenosti platnih sistema, te monitoringom sistema se podstiče sigurnost i efikasnost funkcionisanja platnih sistema i nesmetano obavljanje međubankarskog platnog prometa u BiH, te na taj način Centralna banka direktno potpomaže održavanje finansijske stabilnosti u BiH.

Također, Centralna banka kroz razvojnu funkciju platnih sistema aktivno učestvuje u pripremnim i fazama implementacije koje se odnose na inovacije u platnim sistemima i analizira njihov uticaj na ekonomiju BiH, te uticaj na ciljeve javne politike sigurnih i efikasnih platnih sistema. Razvoj domaćeg sistema za instant plaćanja, sa arhitekturom sistema koja omogućava punu interoperabilnost sa platnim sistemom TIPS u EU kao i modernizacija postojećih sistema, te učešće u aktivnostima pripreme BiH za pristupanje SEPA su ključne aktivnosti Centralne banke u polju platnih infrastruktura.

39. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Predsjedništvo BiH je donijelo odluke o razrješenju i imenovanju članova Upravnog vijeća Centralne banke 18. decembra 2023. godine, sa datumom primjene 3. januara 2024. godine.

Sa 3. januarom 2024. godine, Predsjedništvo BiH je razriješilo članove Upravnog vijeća Centralne banke u sastavu:

Upravno vijeće

dr. Senad Softić	predsjedavajući i guverner
dr. Radomir Božić	član
mr. Šerif Isović	član
dr. Dragan Kulina	član
dr. Danijela Martinović	članica

Počevši od 3. januara 2024. godine, Predsjedništvo BiH je imenovalo članove Upravnog vijeća Centralne banke na mandantni period od šest godina koji su isti dan na konstitutivnoj sjednici izabrali guvernera Centralne banke u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci. Od 3. januara 2024. godine, članove Upravnog vijeća Centralne banke čine:

Upravno vijeće

dr. Jasmina Selimović	predsjedavajuća i guvernerka
dr. Radomir Božić	član
dr. Mirza Kršo	član
dr. Danijela Martinović	članica
dr. Darko Tomaš	član

Od 1. januara 2024. godine Centralna banka je počela primjenjivati novi okvir obavezne rezerve. Novi okvir obavezne rezerve propisuje obavezu rezidentnim bankama da izdvajaju i održavaju obaveznu rezervu u KM i EUR valuti, na računima rezervi u KM i u EUR valuti. Obavezna rezerva se obračunava kao obavezna rezerva u KM na osnovicu u domaćoj valuti i obavezna rezerva u EUR na deviznu osnovicu primjenjujući jedinstvenu stopu od 10% po svim osnovicama. Održavanje obavezne rezerve u EUR se vrši izdvajanjem iznosa od 5% vrijednosti obračunate obavezne rezerve u EUR valuti na računu rezervi u EUR, dok se iznos od 95% obračunate obavezne rezerve u EUR izdvaja i održava u KM protuvrijednosti na računu rezervi u KM.

Centralna banka obračunava i isplaćuje naknadu rezidentnim bankama po stopi od 0,50% na sredstva obaveznih rezervi u KM odnosno po stopi od 0,30% a na sredstva obaveznih rezervi u EUR. Centralna banka primjenjuje nultu stopu naknade na sredstva iznad obaveznih rezervi rezidentnih banaka.

Osim gore navedenog, u periodu između 31. decembra 2023. godine i datuma odobrenja ovih finansijskih izvještaja nije bilo događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili koji su značajni, ali ne zahtijevaju usklađivanje.